

ÇSGB

T.C. ÇALIŞMA VE
SOSYAL GÜVENLİK
BAKANLIĞI

EMEKLİLERİMİZ İÇİN YAPTIKLARIMIZ VE İNTİBAK

“Emeklilerimiz Önceliğimiz”

EMEKLİLERİMİZ İÇİN YAPTIKLARIMIZ VE İNTİBAK

2012

SUNUŞ

Çalışma yaşamları boyunca ülkemizin gelişimine büyük katkısı olan emeklilerimizin, emeklilik haklarını en iyi şekilde kullanabilmeleri, devletin önde gelen görevleri arasındadır. Sayıları 10 milyonu aşan emekli, dul ve yetimlerimiz, toplumun korunup gözetilmeye muhtaç öncelikli grupları arasında yer almaktadır.

AK Parti hükümetleri öncesine baktığımızda, sigortalıların sosyal güvenlik haklarının 5 ayrı yasa ile düzenlendiği karmaşık bir yapıyı görüyoruz. Farklı sosyal güvenlik kanunlarına tabi olarak çalışanların hak ve yükümlülükleri arasında norm ve standart birliğinin olmayışı yıllarca eleştirildi. Emekli Sandığı mensuplarının aldığı sağlık hizmetini Bağ-Kur'lular alamadı. SSK'lılar ise adeta SSK hastanelerine mahkûm edildi. Sistem 1992'den itibaren açık vermeye başladı ve bu açıklar ilerleyen yıllarda artarak devam etti.

Norm birliğinin sağlanması ve sürdürülebilir bir sosyal güvenlik sistemi oluşturulması amacıyla sessiz devrim niteliğindeki sosyal güvenlik reformunu yaptık.

Emekli Sandığı, Bağ-Kur ve SSK'yı birleştirerek Sosyal Güvenlik Kurumu'nu (SGK) kurduk. Genel Sağlık Sigortası'nı 1 Ocak 2012'de tüm yönleriyle hayata geçirerek tüm vatandaşlarımızı sağlık şemsiyesi altına aldık.

2002 yılından önce aylık almak için sabahın erken saatlerinde banka kuyruğuna giren, sağlık hizmeti almak için günlerce hastane kapısında bekleyen emeklimiz, geçen 10 yılda evinde aylığını alabilen, hastane ve doktorunu seçebilen bir konuma geldi.

İktidara geldiğimiz 2002 yılından bu yana emeklilerimizin hak ettikleri yaşam seviyesine ulaşabilmeleri için var gücümüzle çalışıyoruz. İktidarımız döneminde emekli maaşlarına enflasyonun üzerinde artış vererek önemli oranda iyileştirdik. şartlar elverdiği müddetçe, ülkemizin yakaladığı refah düzeyini emeklilerimize yansıtmaktan kaınmadık.

Yıllardır beklenen ve her platformda dillendirilen intibak düzenlemesini hayata geçirdik. Yaklaşık 2 milyon emeklimizin maaşlarında 342 TL'ye varan iyileştirmeler yaptık. Bu sayede adaletsizliği giderdik.

Hazırlanan bu kitapçık, 10 yıl boyunca emeklilerimiz ile dul ve yetimleri için yaptıklarımızın bir zeti niteliğindedir. Bu vesile ile ülkemizin bu günlere gelmesinde büyük katkıları olan emeklilerimize bir kez daha şükranlarımı arz ediyorum. Emekli dul ve yetimlerimizden her zaman yanlarında olduğumuzu unutmamalarını istiyorum.

Faruk ÇELİK

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı

Yayına Hazırlayan
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı
Sosyal Güvenlik Kurumu
Emeklilik Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Mithatpaşa Cd. No: 7 Sıhhiye/ ANKARA

TeL: 0.312 478 70 00 (10 hat)

www.sgk.gov.tr

SGK Yayın No: 59

ISBN: 978-605-86447-1-7

Editör

Muhammet Ergün

Tasarım

mtr tanıtım görsel hizmetler

Baskı

Özel Matbaası

Aralık 2012, Ankara

Sosyal Güvenlik Sistemimizin Tarihçesi.....	9
Sosyal Güvenlik Kavramının Çalışma Hayatına Girişi	11
SSK, BAĞ-KUR ve Emekli Sandığının Kuruluşu	11
Sistemin Açık Vermeye Başlaması	13
Karmaşık Yapıdan Tek Çatıya	13
Emeklilerimiz Önceliğimiz	15
Seyyane Zam İle Başladık	16
Emekli Aylıklarına Enflasyonun Üzerinde Zam	16
Sosyal Güvenlik Reformu	18
Emeklilere Özel Genel Müdürlük	19
Banka Kuyukları Tarih Oldu	20
İsteyene Emekli Maaşını Evinde Ödüyoruz.....	21
Emeklinin Satın Alma Gücünü Artırdık	22
Avrupaya Göre Erken Emeklilik	23
Emeklilerimize Bütçeden Daha Fazla Pay.....	24
Emeklilerimiz OECD Ülkeleri Arasında Dördüncü Sırada.....	25
Fiş ve Fatura Toplamaya Son Verdik	26
Vatandaşa Mahallinde Hizmet	27
Kontrol Muayenesi Çilesine Son	28
Tüm Hastaneler Emeklilerin Hizmetinde	29
İlaç Alımında Kolaylık Sağladık	30
Sağlık Karnesi Çilesi Bitti	31
Katılım Payları Aylıklardan Kesiliyor	32
Yurtdışında Tedavi İmkânı	32
Bölge Sağlık Kurulları	33
İnternette Hizmet Dönemi	34
BAĞ-KUR'lara Basamak Satın Alma İmkânı	36
Emeklilerimizin Prim Borçlarını Yapılandırdık.....	37
Memur Emeklilerine Aylık Ödeme	37
Krediyle Emeklilik	38

Aylık Bağlama Sürelerini Kısalttık	38
SGK Bir Telefon Kadar Yakınıınızda.....	39
Vatandaş Odaklı Kamu Hizmeti	40
SGK Hizmet Binaları Yenileniyor	41
Bankada Unutulan Paraların İadesinde Kolaylık	41
Emeklilerin Key Ödemelerini Yaptık.....	42
Nüfus Kayıtlarına Doğrudan Erişim.....	42
SGK'dan Mesajınız Var	43
Memurlara Mahallinde Hizmet Dönemi	43
Mağdurun Yanında Olduk.....	44
900 gün karşılığı Ölüm Aylığı	45
Şehit Yakını ve Gazilere Yeni Haklar	45
Malül Çocuklara Aylık Farkı.....	46
Eğitim Öğretim Yardımını Artırdık	46
Ücretsiz Seyahatin Kapsamını Genişlettik.....	47
Depremzedelere Aylık Hakkı.....	48
Yaş Mağdurlarına İade-i İtibar	49
Muhtaçlık Şartını Kaldırdık.....	49
Hizmet Süresi Yetmeyene Aylık Hakkı.....	49
Terör Mağduru Sivillere Aylık.....	50
Faizsiz Konut Kredisi	51
BAĞ-KUR Yetimlerinin Aylıklarının Durdurulmasına Son Verdik	52
Ana Babaya İki Dosyadan Aylık Hakkı	52
BAĞ-KUR Yetimlerine Çeyiz Parası	53
Terör ve Harp Malülü Gazilerin Sağlık Haklarını Genişlettik	53
Huzurlu Bir Emeklilik Herkesin Hakkı.....	54
SSK ve BAĞ-KUR'lulara Emekli İkramiyesi.....	55
Başarılı Sporculara Aylık Bağladık	55
Geçici Köy Korucularına Aylık Bağladık.....	56

Emekli Sandığı Emeklisi Belediye Başkanlarına Makam Tazminatı	56
Şeref Ayıklarını Artırdık	57
Memurlara Derece İlavesi	57
Kolluk Güçlerine 100 TL Ödeme	58
Astsubaylara Kademe İlerlemesi	58
Bazı Görev Unvanlarının Aylıkları Artırıldı	59
TSK Personeline Kadrosuzluk Tazminatı	59
Ek Göstergeleri Artırdık	60
İl İdare Kurulu Üyelerine Ek Gösterge	60
Gurbetçilerimizi Unutmadık	61
Yurtdışı Borçlanmaları "TL" Üzerinden	62
Bizzat Başvuru Şartını Kaldırdık	62
Yeni Tarihli Yurtdışı Hizmet Belgesine Son	63
Yaşam Belgesi İnternette	63
Prim Transferi Kapsamı Genişletildi	64
Hizmeti Vatandaşın Ayağına Götürdük	64
Ülke Temsilcilerine Özel E-Posta	65
Kimlik Numarası İle Aylık Ödeme	65
Borçlanma Yapan Aylık Sahiplerine Çalışma Hakkı	66
Soydaşlarımıza Borçlanma Hakkı	66
Yurtdışı Sağlık Yardımının Kapsamını Genişlettik	67
Emekliye Kaliteli Hizmet	68
Sağlık Yardımı İçin Otomatik Aktivasyon	69
Yersiz Sağlık Giderleri Affedildi	69
BAĞ-KUR Emeklisine Emzirme Ödeneği	70
SSK ve Bağ-Kur Emeklisi Belediye Başkanlarına Tazminat	70
Bağımsız Çalışana İş Kazası Geliri	71
Sürekli İş Göremezlik Geliri Alan Hak Sahiplerine Aylık Bağladık	71
Ölüm Aylığı Şartlarında Kolaylık Sağladık	72

65 Yaşın Üstündeki Anne ve Babaya Aylık Hakkı	72
İzinsiz Hacze Son Verdik	73
Yersiz Ödemelerde Süre Sınırı.....	73
Yersiz Ödemelerde Faizi Kaldırdık	73
Zaman Aşımı Uygulaması Değiştirildi.....	74
Tersine İntibak	74
Özürlülere Kolay Emeklilik.....	75
Doğum Borçlanması	76
Özürlü Çocuğu Olan Annelere İlave Gün	76
Kısmi Zamanlı Çalışanlara Erken Emeklilik	77
E-Tahsis Dönemi Başladı	77
BAĞ-KUR Emeklisinin Sağlık Primi Kesintisinde Kolaylık	78
İntibak Hayaldi Gerçek Oldu	79
Sorularla İntibak	81
İntibak Nedir?	81
SSK'da Kaç Emekli Grubu Var?.....	82
SSK Tarım Emeklileri Neden İntibaka Dâhil Edilmedi?.....	83
BAĞ-KUR Esnaf Emeklileri Neden İntibaka Dâhil Edilmedi?	84
BAĞ-KUR Tarım Emeklileri Neden İntibaka Dâhil Edilmedi?	85
Memur Emeklileri Neden İntibaka Dâhil Edilmedi?	86
İntibakta Aylıklar Nasıl Hesaplandı?	87
Gelişme Hızının Neden Tamamı Değil de % 75'i Verildi?	87
İntibak Kapsamı Niçin 2000 Yılı Öncesinde Emekli Olanlar İle Sınırlı Tutuldu?.....	88
İntibak Artışından Neden 2000 Öncesi Aylık Alanların Tamamı Yararlanamadı?	89
İntibaktan Süper Emekliler Nasıl Faydalanacak?.....	90
İntibakta Hesaplanan En Düşük ve En Yüksek Artış Miktarı İle Katlanılacak Maliyet Tutarı Nedir?..	90
Malullük ve Ölüm Aylıklarında Aylık Bağlama Oranı Niçin % 60 Olarak Alındı?.....	92
İntibak Sonucu Hesaplanan Maliyet Tutarı Nedir?	93
İntibak Çalışmaları Kapsamında Neler Yapıldı?.....	94
İntibak Farkları Ne Zaman Ödenecek?	94

Sosyal Güvenlik

Sistemimizin Tarihçesi

SOSYAL GÜVENLİK SİSTEMİMİZİN TARİHÇESİ

1921 yılında kurulan Ereğli Amele Birliği, ülkemizin kanun ile kurulan ve üyeliği zorunlu olan ilk sosyal güvenlik kuruluşudur. Cumhuriyetin ilk yıllarında, sosyal sigortalara benzeyen fakat kişiler ve riskler açısından çok dar kapsamlı olmasına rağmen sayıca oldukça fazla olan birtakım emeklilik ve yardımlaşma sandıklarının kuruluşunu öngören kanunlar çıkarılmıştır.

Bu kapsamda;1926'da İmalatı Harbiye Teavün ve Sigorta Sandığı, 1934'de Devlet Demir Yolları ve Limanlar İdaresinin Memur ve Müstahdemleri Tekaüt Sandığı, 1935'de PTT Telgraf ve Telefon İdaresi Biriktirme ve Yardım Sandığı, 1937'de Ziraat Bankası Memurları Tekaüt Sandığı, 1938'de T.C. Merkez Bankası Memurları Tekaüt Sandığı kurulmuştur.

1936 tarihli ve 3008 sayılı İş Kanunu ile ilk kez Türkiye'de sosyal sigortaların kuruluşu ve sosyal sigortalara ilişkin temel ilkeler öngörülmüştür. Ancak Kanunda öngörülen sistem, İkinci Dünya Savaşının araya girmesi nedeniyle 1945 yılına kadar oluşturulamamıştır.

Sosyal sigorta kolları ile ilgili ilk kanun, 27.06.1945 tarihli ve 4772 sayılı İş Kazaları, Meslek Hastalıkları ve Analık Sigortaları Kanunu'dur. Bu Kanunun yürürlüğe girmesi ile İş Kazaları, Meslek Hastalıkları ve Analık Sigortası uygulanmaya başlamıştır.

4792 sayılı İşçi Sigortaları Kurumu Kanununun 01.01.1946 tarihinde yürürlüğe girmesiyle İşçi Sigortaları Kurumu kurularak 1945 yılına kadar kurulan çok sayıdaki sandığın da birleştirilmesi sağlanmıştır.

İşçi Sigortaları Kurumu kurulduğu yıl, ilk önce 4772 sayılı İş Kazaları, Meslek Hastalıkları ve Analık Sigortaları Kanunu kapsama alınmıştır.

Sonrasında ise, 1950 yılında 5417 sayılı İhtiyarlık Sigortası Kanunu, 1951’de 5502 sayılı Hastalık ve Analık Sigortası Kanunu ve 1957’de de 6900 sayılı Maluliyet, İhtiyarlık ve Ölüm Sigortası Kanunu kabul edilmiştir.

SOSYAL GÜVENLİK KAVRAMININ ÇALIŞMA HAYATINA GİRİŞİ

Sosyal güvenlik alanında değinilen bu düzenlemelerin dışındaki en önemli gelişme, 1961 Anayasası’dır. 1961 Anayasasıyla, “sosyal güvenlik” kavramı ilk kez çalışma hayatı ve sosyal politikalara ilişkin anayasal terminolojiye girmiştir.

Ülkemizde planlı kalkınma dönemine 1963 yılından itibaren başlanılmış, kalkınma planlarında sosyal güvenlik; bireyleri, karşılaşılabilecek risklere karşı korumak amacıyla geliştirilen güvenceler sistemi olarak kabul edilmiştir.

Kalkınma planları, sosyal güvenlikle ilgili birbirine benzer hükümler taşımış; hatta günümüzde yeni ve çok önemli olarak sunulan bazı düzenlemeler uzun süreden beri kalkınma planlarında yer almıştır. Örneğin, sigortalıların özel yararları ve durumları göz önünde bulundurulmak şartı ile sosyal güvenlik kurumlarının tek çatı altında birleştirilmesi fikrine ilk kez Birinci Beş Yıllık Kalkınma Planında (1963-1967) yer verilmiş ve devletin sosyal politikası olarak kamuoyuna açıklanmıştır.

SSK, BAĞ-KUR VE EMEKLİ SANDIĞI’NIN KURULUŞU

Tarihsel süreç içerisinde, işçi statüsünde çalışanlara ilişkin sigorta kollarına ait çeşitli kanunlara dağılmış bulunan düzenlemeler, 506

sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nda birleştirilmiştir. 01.03.1965 tarihinde yürürlüğe giren bu Kanunla, İşçi Sigortaları Kurumu, Sosyal Sigortalar Kurumu (SSK) adını almış, işçi statüsünde çalışanların sosyal güvenlikleri alanında yeni haklar getirilmiştir.

01.01.1950 tarihinde yürürlüğe giren 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanunu ile sayıları 11'i bulan mevcut emeklilik sandıkları ortadan kaldırılmış, çalışanlardan ve işverenlerden prim alınması ilkesine dayalı, modern anlamda bütüncül bir sosyal güvenlik yapısı oluşturulmuştur. Bu yapının tek elden yürütülmesi için de T.C. Emekli Sandığı Genel Müdürlüğü kurulmuştur.

Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu (Bağ-Kur) 02.09.1971 tarihli ve 1479 sayılı Kanun ile kurulmuş olup, Kanunun sigortalılıkla ilgili hükümleri 01.10.1972 tarihinde uygulamaya konulmuştur. 01.01.1986 tarihinden itibaren de bu Kanuna tabi sigortalılara sağlık sigortası yardımları verilmeye başlanmıştır.

10.09.1977 tarihli ve 2108 sayılı Muhtar Ödenek ve Sosyal Güvenlik Yasasıyla köy ve mahalle muhtarlarının Bağ-Kur kapsamında zorunlu sigortalı olmaları sağlanmıştır. 04.05.1979 tarihli ve 2229 sayılı Kanunla herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna tabi olmayan Türk vatandaşlarıyla ev kadınlarına Bağ-Kur kapsamında isteğe bağlı sigortalı olma hakkı verilmiştir. Bu sigortalıların da zorunlu sigortalılarla aynı hak ve mükellefiyetlere tabi olması öngörülmüştür.

1983 yılında 2925 sayılı Tarım İşçileri Sosyal Sigortalar Kanunu ve 2926 sayılı Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanunu kabul edilerek tarım kesiminde çalışanların sosyal güvenliklerinin sağlanmasına dönük önemli düzenlemeler yapılmıştır.

SİSTEMİN AÇIK VERMEYE BAŞLAMASI

Sosyal güvenlik sisteminin finansman sorunu; gelirleri azaltıcı ve giderleri artırıcı gelişme ve uygulamalardan kaynaklanmaktadır. Gider artıcı etkenlerin başında erken yaşta emeklilik uygulamaları ve prim gelirleri ile ödenen aylıklar arasındaki ilişkinin zayıf olması gelmektedir.

Diğer ülkelerdeki sosyal güvenlik uygulamalarına bakıldığında çalışanların emekli statüsüne geçebilmesi için belirli bir yaşı tamamlamış olmaları gerekir. Geçmiş yıllarda ülkemizde uygulanan popülist yaklaşımlar nedeniyle emeklilik yaşı 1992 yılında kaldırılmış ve belirli bir sigortalılık süresi ve 5000 gün prim ödeyen kadınlar 38 yaşında erkekler ise 43 yaşında emekli edilmiştir.

Bu düzenleme sonucunda ülkemiz, OECD ülkeleri arasındaki karşılaştırmalara göre en uzun süre emekli maaşı ödeyen ülkeler arasında yerini almıştır.

Erken yaşta emeklilik, sosyal güvenlik açıklarını da beraberinde getirmiştir.

1992 yılına kadar topladığı primler ile emekli aylığını ödeyebilen SSK, emeklilik yaşının kaldırılması sonucunda açık vermeye başlamış ve bu açıklar katlanarak artmıştır.

KARMAŞIK YAPIDAN TEK ÇATIYA

Ülkemizde; hizmet akdiyle çalışanların 506, kendi nam ve hesabına çalışanların 1479, devlet memuru olarak çalışanların 5434, tarımda hizmet akdiyle çalışanların 2925, tarımda kendi nam ve hesabına çalışanların 2926 sayılı Kanunlara tabi olarak sosyal güvenlikleri sağlanmaktaydı.

Diğer bir deyişle, sigortalıların sosyal güvenlik hakları 5 ayrı yasa ile düzenlenmişti. Bu tarz bir sosyal güvenlik sistemi farklı sosyal güvenlik kanunlarına tabi olarak çalışanların hak ve yükümlölükleri arasındaki norm ve standart birliğini bozmaktaydı.

Söz konusu norm birliğinin sağlanması ve sürdürülebilir bir sosyal güvenlik sistemi oluşturulması amacıyla sosyal güvenlik reformu yapılması kaçınılmaz oldu. 2006 yılında Sosyal Sigortalar Kurumu Başkanlığı, T.C. Emekli Sandığı Genel Müdürlüğü ve Bağ-Kur Genel Müdürlüğü'nü tek çatıda toplayan Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) kuruldu.

Emeklilerimiz Önceliğimiz

1 Seyyanen Zam ile Başladık

2002 öncesinde, emekli, dul ve yetimlerimizin aylıkları bir önceki ayın Tüketici Fiyatları Endeksi (TÜFE) oranı kadar artırılıyordu.

2002 yılında 58. Hükümet göreve başlar başlamaz, emekli aylıklarında enflasyon oranının üstünde artış yapılması ve aylıkların daha gerçekçi rakamlara yükseltilmesi için harekete geçti.

Günün ekonomik koşulları ve bütçe dengeleri gözetilerek, SSK emeklileri ile Bağ-Kur emeklilerinden 13 ila 24. basamaktan aylık alanlara 75 TL seyyanen zam yapıldı.

Bağ-Kur emeklilerinden 12. basamağa kadar olanlar ile Bağ-Kur tarım emeklilerine de 100 TL eşit oranda zam yapıldı.

AK Parti hükümetinin ilk döneminde seyyanen yapılan bu zamlarla, SSK emekli aylığında % 30, SSK tarım aylığında % 35, Bağ-Kur aylığında % 70, Bağ-Kur tarım aylığında % 152 artış sağlandı.

2 Emekli Aylıklarına Enflasyonun Üzerinde Zam

2002'den bugüne kadar sağladığımız güven ortamı içinde uygulanan politikalarla, her alanda gelişme sağlandı ve bunun sonucunda ülkemizin refah seviyesi arttı.

Ulaştığımız refah seviyesine paralel olarak yaptığımız zamlarla, 2002 öncesinde gerçekleşen yüksek enflasyon karşısında satın alma gücü düşen emeklilerimizin yaşam standartlarını iyileştirdik.

2003 yılından önce sadece enflasyon oranlarına göre aylıkları artırılan ve reel olarak bir artış alamayan emeklilerimize, enflasyonun çok üzerinde aylık artışı verildi.

Emekli Aylıkları Karşılaştırması 2002-2012

	2002 (TL)	2012 (TL)
En düşük işçi emekli aylığı	257	886
En düşük SSK tarım aylığı	216	799
En düşük esnaf emekli aylığı	149	718
En düşük Bağ-Kur tarım aylığı	66	536
En düşük memur emekli aylığı	377	1.084

2002'den Bugüne Emeklilerimizin Aldığı Kümülatif Zam Oranları

SSK emeklisi	% 245
SSK tarım emeklisi	% 270
Bağ-Kur esnaf emeklisi	% 382
Bağ-Kur tarım emeklisi	% 712
Memur emeklisi	% 188

2002'den Günümüze Enflasyon Artışı: % 145,2

3 Sosyal Güvenlik Reformu

2006 öncesinde ülkemizde kişilerin çalışma statülerindeki farklılıklara göre oluşturulmuş bir sosyal güvenlik sistemi vardı.

Emekli aylığının hesaplanmasından, sağlık hizmetlerinden yararlanmak için aranan koşullara ve bunun karşılığında sunulan sağlık hizmetlerine kadar, kişilerin tabi oldukları yasaya göre farklılaşan uygulamalar bulunuyordu.

2006 yılında SSK, Bağ-Kur ve Emekli Sandığı'nı tek çatı altında toplayan Sosyal Güvenlik Reformu yürürlüğe girdi.

Reform ile tüm vatandaşlarımızın adil ve eşit bir şekilde faydalanacağı, sürdürülebilir bir sistem kuruldu. Reform, sigorta hak ve yükümlülüklerinin eşitlenmesini, mali olarak sürdürülebilir tek bir emeklilik sigortası sisteminin kurulmasını ve nüfusun tamamına eşit, kaliteli ve kolay ulaşılabilir sağlık hizmeti sunumunu sağladı.

4 Emeklilere Özel Genel Müdürlük

Sigortalı ve emeklilerimizin iş ve işlemlerinin tek bir genel müdürlük bünyesinde yürütülmesinden kaynaklanan gecikmeler ve bu nedenle yaşanan sorunlar göz önüne alınarak, emeklilik hizmetlerinin daha etkin bir şekilde yürütülebilmesi, iş ve işlemlerin kontrol ve koordine edilebilmesini sağlamak amacıyla sadece emeklilere hizmet vermek üzere Emeklilik Hizmetleri Genel Müdürlüğü kuruldu.

5 Banka Kuyrukları Tarih Oldu

Eskiden emekli aylığı ödemeleri sadece Ziraat Bankası şubeleri aracılığıyla ve tek günde yapıyordu.

SSK, Bağ-Kur ve Emekli Sandığı emeklileri, aylıklarını alabilmek için sabahın erken saatlerinde banka önlerinde kuyruğa giriyordu.

Attığımız adımlarla emekliler ve hak sahipleri için banka kuyrukları tarih oldu. Artık tüm emeklilerimiz ve diğer hak sahipleri, 22 banka ve PTT şubeleri aracılığı ile maaşlarını rahatça alabiliyor.

6 İsteyene Emekli Maaşını Evinde Ödöyoruz

Emeklilerimize daha rahat ortamlarda aylık ödenmesini sağlamak üzere aldığımız tedbirler ve geliştirdiğimiz yeniliklere bir yenisi daha eklendi.

Aylığını almak için bankaya gitmek zorunda olan emeklimiz, dilediğı takdirde hiçbir şart aranmadan ve herhangi bir ücret ödmeden aylığını evinde alabiliyor. Evde ödemeleri, PTT görevlileri gerçekleştiriyor.

2012 itibari ile talepte bulunan 5.596 emeklimize, aylıkları evlerinde ödeniyor.

7 Emeklinin Satın Alma Gücünü Artırdık

Emeklilerimize yaptığımız aylık artışlarıyla, birçok batılı ülkeyi geride bıraktık. Satın alma gücü paritesine göre emeklilerimiz; Bulgaristan, Danimarka, Letonya, Çek Cumhuriyeti, Malta, Macaristan, Estonya, Slovenya, Polonya, İrlanda, Fransa ve Yunanistan'da yaşayan emeklilere göre daha iyi bir konuma geldi.

Ülke	Bir Yıllık Minimum Aylık Miktarı (Ulusal para birimine göre)	Satın Alma Gücü Paritesi (2011)	Satın Alma Gücü Paritesi Bazında Emekli Aylıkları(\$)
Bulgaristan	136	1	151
Danimarka	1.716	10	168
Letonya	594	0	1.264
Çek Cumhuriyeti	27.240	18	1.507
Malta	1.359	1	1.865
Macaristan	342.000	170	2.008
Estonya	1.541	1	2.177
Slovenya	2.315	1	2.804
Polonya	8.738	2	3.581
İrlanda	5.990	1	5.477
Fransa	7.297	1	6.422
Yunanistan	5.949	1	6.465
Türkiye	9.558	1	7.299
İsviçre	13.920	2	7.338

8 Avrupa'ya Göre Erken Emeklilik

Emeklilikte kademeli geçişin uygulandığı ülkemizde şu anda kadınlar 49 erkekler ise 50 yaşında emekli olabiliyor. 2048'den itibaren emeklilik yaşı 65 olacak. Gelişmiş batı ülkelerinde ise durum çok farklı. Belçika, İngiltere, Finlandiya, Danimarka, İrlanda ve Portekiz gibi bazı ülkelerde emeklilik yaşı şu anda 65.

Emekli olunabilmesi için aranan sigortalılık süresi ise Avusturya ve Belçika'da 45 yıl, Portekiz ve Lüksemburg'da 40 yıl, İspanya'da ise 35 yıl. Ülkemizde emekli olunabilmesi için aranan yaş ve prim ödeme şartlarını Avrupa ülkeleriyle kıyasladığımızda, çalışanlarımız Avrupa ülkelerine göre daha kolay şartlarla emekli olabilme hakkına sahip olduğu görülüyor.

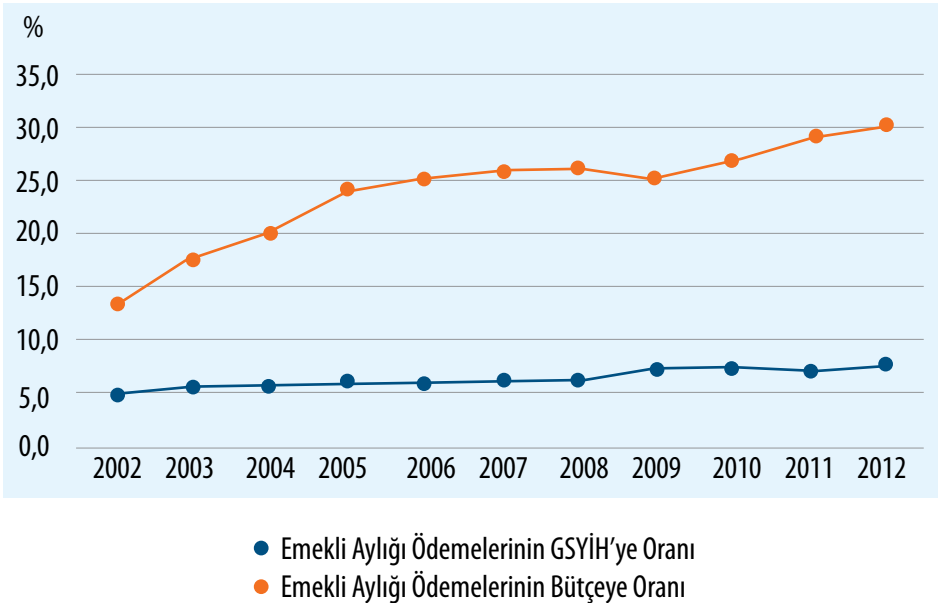
Emekli Sayıları	2012
SSK Emeklisi	5 milyon 966 bin
Bağ-Kur Emeklisi	2 milyon 454 bin
Memur Emeklisi	1 milyon 878 bin
Primsiz Ödemeler	105 bin
TOPLAM	10 milyon 403 bin

9 Emeklilerimize Bütçeden Daha Fazla Pay

Emeklilerimize yapılan ödemelerin gayri safi yurtiçi hasılaya oranı 2002 yılında % 4,8 iken, bu rakam 2012 yılında % 7,7'ye yükseldi.

Yine emekli aylığı ödemelerinin merkezi bütçe içindeki oranı 2002 yılında % 14 iken, bu oran 2011 yılında % 29,1'e yükselmiş, 2012 yılında ise % 30,3 olacağı öngörülmektedir.

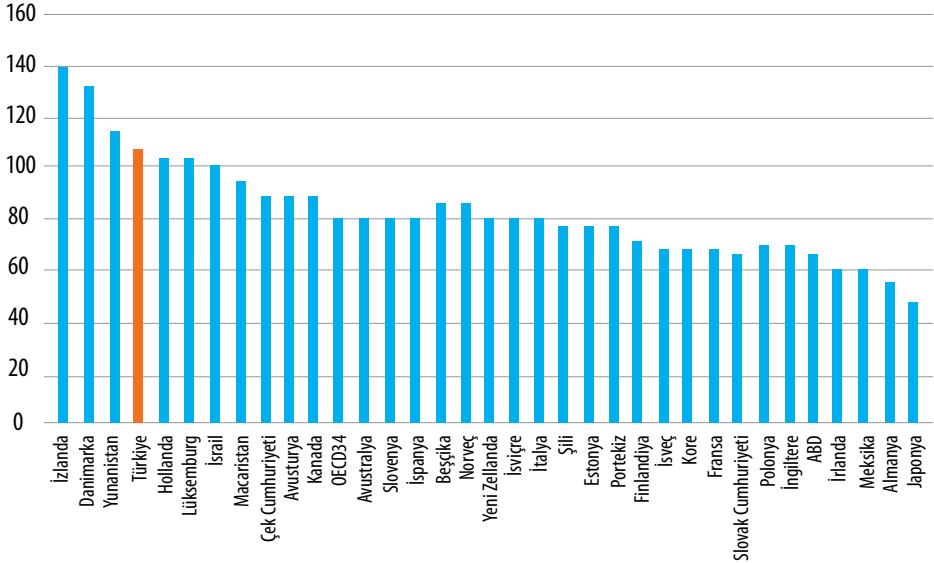
Son on yılda, emeklilerimizin bütçeden daha fazla pay almaları sağlandı.

10 Emeklilerimiz OECD Ülkeleri Arasında Dördüncü Sırada

Ülkelerin, emeklilerine kendi sistemlerinde ne kadar çok hak verdiklerini ve ne derece emekli aylığı sağladıkları hakkında sonuç veren net yenileme oranına göre emeklilerimiz, A.B.D., İngiltere, Fransa, Almanya ve Japonya gibi gelişmiş ülkelerin büyük bir kısmını geride bırakarak OECD ülkeleri arasında dördüncü sırada yer almaktadır.

Son on yılda, emeklilerimize birçok gelişmiş ülkenin emeklilerine yaptığı harcamadan daha fazla harcama yapıldı.

11 Fiş ve Fatura Toplamaya Son Verdik

2002 öncesinde emekli, dul ve yetimlerimiz, yaptıkları harcamalara ilişkin büyük zorluklarla topladıkları fiş ve faturaları, sosyal güvenlik kurumlarına vererek vergi iadelerini alabiliyordu.

Emeklilerimizi fiş toplamak ve bunları yazmak için kapı kapı gezdiren bu uygulamaya son verildi. Vergi iadesi yerine emekli aylıklarının % 4 ila % 5'i tutarında ek ödeme verilmesi uygulamasına geçildi.

Böylelikle emeklilerimiz herhangi bir belge ibraz etmeksizin her ay aylıklarıyla birlikte ek ödemelerini alabilir hale geldi.

12 Vatandaşı Mahallinde Hizmet

Önceden, Sosyal Sigortalar Genel Müdürlüğü (SSK) emeklilerinin vefatı halinde, hak sahiplerine aylık bağlanması veya SSK'ının emeklilik sonrası aylık düzeltilmesi gibi talepleri, sadece Ankara'da Genel Müdürlükte yapılıyordu.

Bu durum, işlemlerde gecikmelere sebep olduğu gibi mahallinde takip imkânı da bulunmuyordu.

Vatandaş odaklı hizmet anlayışı çerçevesinde emeklilerimize mahallinde daha hızlı hizmet verebilmek için, merkezde yürütülen işlemler, il ve ilçelerdeki sosyal güvenlik merkezlerine devredildi.

13 Kontrol Muayenesi Çilesine Son

Malullük aylığı bağlanan emeklilerimizin belli periyotlarla girdikleri kontrol muayeneleri, muayene sürecinin uzaması nedeniyle çileye dönüşüyordu.

Alınan rapor kurum sağlık kurullarında onaylanana kadar, hak sahibinin sağlık yardımları ve malullük aylığında kesinti yaşanabiliyordu.

Yapılan değişiklikle muayene sürecinde, hak sahiplerinin kurum sağlık yardımlarından ve malullük aylıklarından yararlanmalarına imkân sağlandı.

Emeklimiz, kontrol muayene tarihinden en az 45 gün önce sevk için Sosyal Güvenlik Kurumu'na başvurursa, 4 ay daha kesintisiz olarak aylık ve sağlık hizmeti alabiliyor.

14 Tüm Hastaneler Emeklilerin Hizmetinde

Sosyal Güvenlik Reformu öncesinde işçi emeklilerimiz sadece sınırlı sayıdaki SSK hastanelerinden sağlık hizmeti alabiliyordu.

SSK emeklilerinin sağlık hizmetlerinde iyileştirme ve etkinlik sağlanması amacıyla, SSK sağlık tesisleri 2005 yılında Sağlık Bakanlığı'na devredildi.

SSK emeklilerinin Sağlık Bakanlığı'na bağlı tüm hastanelerden yararlanması ile başlayan iyileştirme, takip eden süreçte üniversite ve özel sağlık tesisleri ile devam etti.

Sağlık alanında yapılan bu iyileştirmelerle ülkemizin bütün kamu ve özel sağlık kuruluşları, tüm emeklilerimizin hizmetine sunularak sağlık hizmetlerine erişimleri kolaylaştırıldı.

15 İlaç Alımında Kolaylık Sağladık

2002 öncesinde SSK emeklileri, ilaçlarını sadece SSK hastanelerindeki eczanelerden alabiliyordu.

Hastalığı nedeniyle zaten mağdur olan bu kişiler bir de ilaç sırasında bekliyor ve ciddi zorluklar ile karşılaşılıyordu.

Uzun bekleyiş sonrasında, bazen reçetede yazılan ilaçların tamamı bulunamıyor ve hastadan daha sonra tekrar gelmesi isteniyor, Bağ-Kur ve memur emeklileri ise sadece anlaşmalı eczanelerden ilaç alabiliyordu.

Emeklilerimizin ilaç alımında karşılaştıkları zorluk ve yaşadıkları mağduriyet, anlaşmalı serbest eczanelerden ilaç alınmasının mümkün hale getirilmesi suretiyle kolaylaştırıldı.

Yatarak tedavi gören emeklilerimiz, kendilerinden temin etmeleri istenen ilaç ve tıbbi malzemeler nedeniyle sıkıntı yaşıyordu.

Yatarak tedavi gören emeklilerimizin ihtiyacı olan ilaç ve tıbbi malzemelerin tedavi gördükleri sağlık tesisince karşılanması uygulamasına geçildi.

Uzun süre ilaç kullanılmasını gerektiren hastalıklarda, rapor ve reçetenin sadece bir kez yazılması sağlanarak her seferinde hastaneye gitme zorunluluğu kaldırıldı.

Emeklilerimiz aynı rapor ve reçete ile iki yıl boyunca sadece eczaneye giderek üçer aylık miktarlarda ilaçlarını alabiliyor.

16 Sağlık Karnesi ilesi **Bitti**

SSK, Bağ-Kur ve Emekli Sandığı'ndan aylık alan emekli, dul ve yetimlerden, sağlık tesislerine müracaatlarında sağlık karnesi isteniyordu.

Sağlık karnesinin sayfaları biten kişilerin, yeni karnelerini alabilmeleri için uzun kuyruklarda beklemeleri gerekiyordu.

2008 yılından itibaren sağlık karnesi ibraz etme zorunluluğu kaldırılarak tüm emeklilerimizin sadece T.C.kimlik numarası ile her türlü sağlık yardımını alabilmesi sağlandı.

17 Katılım Payları Aylıklardan Kesiliyor

SSK, Bağ-Kur ve Emekli Sandığı'ndan aylık alan emekliler ve hak sahipleri ile bunların bakmakla yükümlü olduğu kişilerin, ilaç alırken katılım payı ödemeleri gerekiyordu.

Bu kişilerin ilaç alımı sırasında para ödeme zorluğu yaşamaması için bir çalışma yapıldı.

İlaç katkı paylarının, bu kişilerin maaşlarından kesilmesi suretiyle katkı payından dolayı yaşanan mağduriyete son verildi.

18 Yurtdışında Tedavi İmkânı

Emeklilerimiz ile bakmakla yükümlü olduğu kişilerin yurtdışında tedavi görmelerinin önündeki engeller kaldırılarak, 2004 yılından itibaren emeklilerimize yurtdışında tedavi olma imkânı getirildi.

19 Bölge Sağlık Kurulları

Sigortalıların ve hak sahiplerinin maluliyet değerlendirmelerinin merkezde yapılması uygulamasına son verildi. 2009 yılı başında 13 ilde bölge sağlık kurulları oluşturuldu.

1 Nisan 2009'da işlemeye başlayan bölge sağlık kurulları ile vatandaş, aylar alan süreçlerden kurtularak mahallinden başvurma ve mahallinden sonuç alabilme imkânına kavuştu.

Böylece;

Her türlü maluliyet için Sosyal Güvenlik Kurumu merkez teşkilatı ile yazışma zorunluluğu kaldırıldı.

Vatandaşların bulundukları ilden sağlık raporu alabilme imkânları sağlandı.

Başvuruların hızla sonuçlandırılması suretiyle vatandaşlarımızın mağduriyetleri önlenmiş oldu.

20 İnternette Hizmet Dönemi

Emeklilik işlemlerinin elektronik ortamda takip edilebilmesi amacıyla uygulamaya konulan “e-evrak” sistemi ile SGK’ya yapılan taleplerin internet ortamında takibi sağlandı.

Artık emeklimiz, işleminin hangi aşamada olduğunu, sonuçlanıp sonuçlanmadığını internette takip edebiliyor.

Emeklilerimiz, ihtiyaç duymaları halinde kendilerine ödenen aylık miktarlarını ve aylıklarından yapılan kesintileri internet ortamında görüntüleyerek resmi geçerliliği olan barkotlu çıktı alabiliyor.

Emeklilerimiz ayrıca, aylık aldıkları banka veya PTT şubelerini, Kurum ünitelerine gitmeden internet ortamında değiştirebiliyor.

Emeklilerimiz, Kurumda kayıtlı adres bilgilerini de internet üzerinden değiştirebiliyor.

İNTERNETTEN ALINABİLEN HİZMETLER

Maaşın yattığı banka şubelerinin değiştirilmesi

Aylık veya yıllık maaş tutarlarını gösterir belgenin temini

Aylıklarından yapılan kesintileri gösterir belgenin temini

Kurumda kayıtlı adres bilgilerinin değiştirilmesi

Aylıklarından yapılan ilaç, muayene ve optik giderleri katılım payları ile Sosyal Güvenlik Destek Primi kesintilerinin öğrenilmesi

Kamu emeklileri açısından üç aylık olarak ödenen aylıkların bir aylık ödenmesi yönünde tercih değişikliği yapılması

“Emekli Aylığı Hesaplama” programı ile bağlanacak aylık miktarının öğrenilmesi

Tahsis işlemleri hakkında ilgililerin kısa mesaj (SMS) ile bilgilendirilmesi

Sağlık provizyon sorgulaması

İkramiye hesabı

Emeklilik şartları ve tarihinin hesaplanması

21 Bağ-Kur'lulara Basamak Satın Alma İmkânı

2003 yılında yapılan düzenleme ile Bağ-Kur'lu vatandaşlarımıza basamak satın alma imkânı verilerek, bunlara daha fazla aylık bağlanması imkânı getirildi.

Basamak satın alan vatandaşlarımızın aylıklarının hesaplanmasına ilişkin usul ve esaslarda, Yargıtay Hukuk Genel Kurul Kararına göre değişiklik yapıldı.

Basamak satın alan emeklilerimizin aylıkları yapılan düzenleme çerçevesinde yeniden hesaplandı ve 4.461 emeklimize fark ödemesi yapıldı.

22 Emeklilerimizin **Prim Borçlarını Yapılandırdık**

Emeklilerin ödemesi gereken sosyal güvenlik destek prim borçları ile emeklilere yersiz olarak yapılan aylık ödemeleri değişik tarihlerde getirilen düzenlemeler ile yapılandırdık.

Bu sayede, emeklilerimizin borçlarını daha kolay şartlarda ödemelerine imkân sağlandı.

23 Memur Emeklilerine **Aylık Ödeme**

2003'te yapılan düzenleme ile 5434 sayılı Emekli Sandığı Kanunu kapsamındaki emekli, dul ve yetimlerin aylıklarının ödeme takvimi yeniden düzenlendi.

3 ayda bir peşin olarak ödenen aylıkların, talepte bulunanlara bir aylık olarak ödenmesine başlandı.

24 Krediyle Emeklilik

2008 yılında Halk Bankası ile yapılan protokolle Bağ-Kur sigortalılarının yapılandırılan prim borçlarını kredi ile ödeyerek emekli olmaları sağlandı.

2011 yılında yeniden yapılandırılan prim borçlarının Ziraat Bankası'ndan kredi kullanarak ödenmesi ve bu sayede aylık bağlanması sağlandı.

Bu uygulama sayesinde yaklaşık 200 bin vatandaşımız emekli oldu.

25 Aylık Bağlama Sürelerini Kısalttık

SGK tarafından verilen ve sigortalılarımızı doğrudan etkileyen hizmetlerin başında emekli aylığı bağlama işlemleri geliyor.

Aylıkların en kısa süre içinde bağlanması, özellikle işinden ayrılması nedeniyle gelirden yoksun kalan ve bağlanacak emekli aylığı kendisi için tek gelir kaynağını oluşturacak olan sigortalı açısından büyük önem taşımaktadır.

Bu durum dikkate alınarak, hazırlanan bir program ile sigortalıların tahsis talepleri ile aylık bağlama işlem tarihleri esas alınarak üniteler bazında ortalama aylık bağlama süreleri takibe alındı.

Aylık bağlama sürelerinin kısaltılarak yaşanan mağduriyetlerin önlenmesi için yapılan idari düzenlemeler ile daha önce 3 ayı geçen aylık bağlama süreleri 30 günün altına düşürüldü.

26 SGK Bir Telefon Kadar Yakınıınızda

Bakanlığımız bünyesinde faaliyet gösteren “Alo 170” hattı ile sosyal güvenlik alanında emeklilerimizin karşılaşılabilecekleri sorunların çözümüne ilişkin yardım hizmeti sunuyoruz.

24 saat hizmet veren çağrı merkezi ile emeklilerimiz, kendileriyle ilgili her türlü bilgiye, SGK’ya gitmeksizin telefonla ulaşabiliyor ve talep ve önerilerini çağrı merkezi aracılığıyla yetkililere iletebiliyor.

Emeklilerimiz, Türkiye’nin her yerinden tüm telefonlardan 170 numarasını ücretsiz arayarak bu hizmetten faydalanabiliyor.

27 Vatandaş Odaklı Kamu Hizmeti

Son 10 yılda birçok alanda olduğu gibi sosyal güvenlikle de işlemler basitleştirilerek bürokrasi ve kırtasiyecilik azaltıldı.

Vatandaş beyanını esas alan, etkin, verimli, hesap verilebilir bir kamu yönetimi oluşturularak sigortalı ve emeklilerimize sunulan hizmetler için hangi belgelerin isteneceği, nereye başvurulacağı ve işlemin hangi aşamalardan sonra kaç günde sonuçlanacağına dair hizmet envanteri hazırlandı.

Emeklilerimiz, yapacakları işlemler için hangi belgelerin gerektiği, işleminin kaç günde sonuçlanacağı, şikâyet durumunda hangi mercilere başvuracakları konularında bilgi sahibi olmaları sağlanarak, yapılan işlemin vatandaş tarafından kontrol edilebilir bir hale getirilmesi sağlandı.

28 SGK Hizmet Binaları Yenileniyor

Emeklilerimize ve tüm vatandaşlarımıza daha iyi hizmet verebilmek için, SGK İl müdürlüklerini yeniledik. Hizmete ulaşımı kolaylaştırmak amacıyla, 2012 sonu itibariyle 410 Sosyal Güvenlik Merkezi açtık.

Binalarımızın içyapısını da vatandaşlarımızın daha kolay ve rahat hizmet alabilmeleri için modern bir şekilde tasarladık. İşlemlerin sıra numarası ile yapılmasını sağlayarak kuyrukları bitirdik.

29 Bankada Unutulan Paraların İadesinde Kolaylık

Emekli, dul ve yetimlerin 6 ay süreyle çekilmeyen aylıkların bankalarca SGK'ya iade sürecinde, gecikmeden kaynaklanan mağduriyetler yaşanıyor ve çekilmeyen aylığın iadesi ancak talepten sonraki ayda yapılabiliyordu.

Bankaların iade edilmesi gereken paraları SGK hesaplarına internetten aktarmaları sağlanarak, çekilmeyen aylıkların aynı ay içinde ödenmesi sağlandı.

30 Emeklilerin Key Ödemelerini Yaptık

3320 sayılı Konut Edindirme Yardımı Yapılması Hakkında Kanun uyarınca 01.01.1987 ila 31.12.1995 tarihleri arasında; çalışanlar ile evi olmadığına dair beyanda bulunan emekliler adına yatırılan ve uzun yıllardır ödenmesi beklenen konut edindirme yardımı tutarları; emeklilerimize, vefat edenlerin ise mirasçılarına ödenerek bu konuda yaşanan mağduriyet giderildi.

31 Nüfus Kayıtlarına Doğrudan Erişim

Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü ile işbirliği yapılarak, aylık alan kişilerden vefat veya evlenme nedenleriyle aylığı kesilmesi gerekenlere ait kayıtların, eş zamanlı alınması sağlandı.

Aylık alanlar ile aylıklarının kesilmesi gerekenlerin T.C. kimlik numaraları karşılaştırılarak, yersiz ödemelerin önüne geçildi. Ayrıca, aylığın kesilmesi için dilekçe ile başvuru uygulaması kaldırılarak, aylıkların otomatik olarak kesilmesi sağlandı.

Nüfus bilgilerine SGK'nın doğrudan erişimi sağlanarak, aylık bağlanması için müracaat eden vatandaşımızın nüfus idaresine giderek vukuatlı nüfus kayıt örneği çıkarttırması, bunu SGK'ya getirmesi uygulamasına son verildi. Hak sahiplerinin evrak tamamlamak için resmi daireler arasında koşuşturmasına gerek kalmadı.

32 SGK'dan Mesajınız Var

Çalışma hayatlarını sona erdirerek, emekli olmak isteyen vatandaşlarımıza aylıklarının bağlandığına dair SMS gönderilmesi uygulamasına geçildi.

Vatandaşlarımız, emekli oldukları bilgisini artık SGK'ya gelmeden cep telefonuna gelen mesajla öğrenebiliyor.

33 Memurlara Mahallinde Hizmet Dönemi

Memur emeklilerinin daha önce İstanbul, İzmir, Bursa, Adana, Samsun, Diyarbakır, Erzurum ve Afyonkarahisar Sosyal Güvenlik İl Müdürlükleri ile merkez teşkilatı tarafından yürütülmekte olan banka nakli, aylık tercihi, maaş bordrosu verilmesi işlemleri 01.06.2012 tarihinden itibaren 81 İl Müdürlüğüne devredilerek, emeklilere bulundukları yerde hizmet verilmesi dönemi başlatıldı.

Mağdurun Yanında Olduk

1 900 gün Karşılığı Ölüm Aylığı

SSK ve SSK tarım sigortalılarımızın vefatı halinde, geride kalan hak sahiplerine aylık bağlanabilmesi için 1800 gün prim ödeme şartı isteniyordu.

Anayasa mahkemesi kararından sonra yapılan yasal düzenlemeyle prim ödeme barajı yarı yarıya düşürüldü. 5 yıl sigortalılık süresi ve 900 gün prim ödeme şartıyla hak sahiplerine aylık bağlanması imkânı getirildi.

2 Şehit Yakını ve Gazilere Yeni Haklar

Şehit yakınları, gaziler ve terör mağdurlarının sorunları çözülerek beklentileri büyük ölçüde karşılandı.

Bu kapsamda, bakıma muhtaç gazilerimize vazife malullüğü aylığına ek olarak asgari ücret tutarı kadar ödeme yapılmakta iken, bu tutar asgari ücretin iki katına çıkarıldı.

Ayrıca, trafik ve yol güvenliği ile tutuklu ve hükümlü sevk ve nakillerini sağlamakla görevli olanların, bu görevleri sırasında meydana gelen ölüm ve maluliyet durumları 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun kapsamına, terörle mücadele kapsamında operasyonlara gidiş ve dönüşlerde meydana gelen her türlü yaralanma, sakatlanma ve ölüm halleri de 3713 sayılı Terörle mücadele Kanunu kapsamına dahil edildi.

3 Malul Çocuklara Aylık Farkı

Malul olması nedeniyle Sosyal Güvenlik Kurumu'ndan yetim aylığı alanlara ödenen yetim aylıkları ile 2022 sayılı Kanuna göre özürlülere bağlanan aylıkların mukayese edilmesi uygulamasına geçildi.

Uygulama ile SGK tarafından ödenen özürlü yetim aylığının, 2022 sayılı Kanuna göre aynı durumda olan özürlüye ödenen aylıktan düşük olması halinde aradaki fark SGK tarafından ödenecek. Bu sayede aynı durumda olan özürlülere aynı miktarda aylık verilmesi sağlandı.

4 Eğitim Öğretim Yardımını Artırdık

Harp malullüğü ve vazife malullüğü aylığı alanlar ile şehitlerimizin çocuklarına her yıl ödenen eğitim-öğretim yardımları artırıldı.

2012-2013 öğretim yılı için; İlköğretim öğrencilerine 1.073 TL, Lise öğrencilerine 1.610 TL, Yükseköğretim öğrencilerine 2.147 TL, Öğrenim yardımı yapıldı.

Öğrenim Durumu	2002-2003 Öğretim Yılı	2012-2013 Öğretim Yılı	Artış Oranı
İlköğretim	215	1073	399.1%
Lise	430	1610	274.4%
Yükseköğretim	646	2147	232.4%

5 Ücretsiz Seyahatin Kapsamını Genişlettik

Terörle mücadele kapsamında; malul olanlar ile şehitlerin ve malullerin eşleri, ana ve babaları ile bakmakla yükümlü oldukları çocuklarına da ücretsiz seyahat etme hakkı verildi.

Ücretsiz seyahat hakkı yurt içinde; Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları, Denizyolları Şehir Hatları ile belediye toplu taşıma araçlarında kullanılabilir. Belediyeler tarafından kurulan taşıma şirketleri ile özel firmalara belediyelerce yaptırılan toplu taşımalar da ücretsiz taşıma kapsamında yer alıyor.

6 Depremzedelere Aylık Hakkı

Kütahya'nın Simav ilçesi ve Van'da meydana gelen depremlerde malul kalan sigortalılara ve ölenlerin ise aylığa müstahak dul ve yetimlerine 30 gün hizmet karşılığında aylık bağlanması için yasal düzenleme yapıldı.

Bu kapsamda 2012 sonuna kadar 183 kişiye aylık bağlanarak sosyal güvenlik kapsamına alındı.

7 Yaş Mağdurlarına İade-i İtibar

Yüksek Askeri Şura kararları ile Türk Silahlı Kuvvetleri'nden ilişiği kesilenlere rütbelerinin iade edilebilmesi için yasal düzenleme yapıldı.

Bu sayede, silahlı kuvvetlerden ihraç edilenlerin sosyal güvenlikleri sağlanarak itibarları iade edildi.

Bu kapsamda, müracaat eden 751 kişiye aylık bağlandı.

8 Muhtaçlık Şartını Kaldırdık

Erbaş ve erlerimizden şehit olanların anne ve babalarına aylık bağlanması için aranan malullük ve muhtaçlık şartı kaldırılarak şehit anne ve babalarının yaşadıkları mağduriyet giderildi.

Ayrıca yapılan düzenleme ile anne ve babalara bağlanan aylığının toplam tutarının 16 yaşından büyük işçiler için belirlenmiş asgari ücretin altına düşmemesi sağlandı.

9 Hizmet Süresi Yetmeyenlere Aylık Hakkı

Memuriyet görevinde vefat eden, ancak aylık bağlanması için 10 yıllık hizmeti bulunmayanların dul ve yetimlerine 5 yıllık hizmet karşılığında aylık bağlanması imkânı getirildi.

Bu şekilde mağduriyet yaşayan 8.000 kişiye aylık bağlanarak sosyal güvenlikleri sağlandı.

10 Terör Mağduru Sivillere Aylık

Terör mağduru sivillerden malul olanlara çalışma gücü kayıp oranları esas alınarak asgari ücretin net tutarı üzerinden belirli oranlarda aylık bağlanması sağlandı.

Ölenlerin hak sahiplerine ise aylığa müstahak olmaları şartıyla aylık bağlanması imkânı tanındı.

Mağdurların bu haktan yararlanabilmeleri için yetkili sağlık kuruluşlarından rapor alarak maluliyetlerini belgelemeleri ve ilgili valiliklerce sakatlanma ya da ölüm olayına ilişkin zarar tespit komisyon kararı ile diğer belgeleri Sosyal Güvenlik Kurumuna göndermeleri gerekiyor.

Aralık 2012 tarihi itibarıyla yürürlükte bulunan 16 yaşından büyükler için tespit edilen otuz günlük asgari ücretin net tutarı esas alınmak suretiyle; Çalışma gücü kaybı üçüncü derece olanlara 403 TL, ikinci derece olanlara 538 TL, birinci derece olanlara ise 673 TL ödeniyor. Ölenlerin müstahak hak sahiplerine de 673 TL aylık veriliyor.

11 Faizsiz Konut Kredisi

“Toplu Konut Fonu’ndan Şehit Ailelerine, Malulleri ile Dul ve Yetimlerine Açılacak Faizsiz Konut Kredisi Yönetmeliğı”ne göre verilen hak sahipliğı belgesinden yararlanacakların kapsamı genişletildi.

Terörle mücadelede malul duruma düşerek aylık bağlananlar ile şehit olan er ve erbaşların, dul ve yetimlerinin faizsiz konut kredisinden yararlandırılması sağlandı.

12 Bağ-Kur Yetimlerinin Aylıklarının Durdurulmasına Son Verdik

Bağ-Kur'dan yetim aylığı alan 18 yaşını doldurmuş kız çocuklarının ölüm aylıkları her yıl durdurularak, sigortalı çalışmadıklarını ve evlenmediklerini kanıtlayan belgeyi SGK'ya iletmeleri isteniyordu. Belgenin SGK'ya ulaşmasının ardından aylıkları tekrar başlatılıyordu.

Sosyal güvenlik kuruluşlarının tek çatı altında birleştirilmesi ile birlikte kontroller Kurum bünyesinde yapılmaya başlandı.

Yetim kızlarımızdan hiçbir belge istenmeksizin, aylıklarının kesintisiz devamı sağlandı.

13 Ana Babaya İki Dosyadan Aylık Hakkı

Sosyal güvenlik reformundan önce vefat eden çocuklarından dolayı birden fazla dosyadan aylık hakkı doğan anne ve babalara sadece bir dosya üzerinden aylık ödemesi yapılmaktaydı.

Sosyal güvenlik reformunun yürürlüğe girmesi ile birlikte anne ve babalara vefat eden çocuklarından dolayı iki dosya üzerinden aylık bağlanması imkânı getirildi.

14 Bağ-Kur Yetimlerine Çeyiz Parası

Bağ-Kur'dan yetim aylığı almakta olan kız çocuklarına evlenmeleri durumunda çeyiz parası verilmemekteydi. Sosyal güvenlik uygulamalarında norm ve standart birliği sağlamak amacıyla Bağ-Kur yetimleri de kapsama alınarak, evlenmeleri durumunda aldıkları aylıklarının 24 katı tutarında çeyiz parası alabilmelerine imkân sağlandı.

15 Terör ve Harp Malulü Gazilerin Sağlık Haklarını Genişlettik

Terörle mücadelede gazi olanlar, harp malullüğü aylığı alanların sadece kendileri ve eşleri sağlık hizmetlerinden yararlanabiliyordu. Sosyal güvenlik reformu ile birlikte bunların bakmakla yükümlü oldukları anne ve babaları ile çocukları da genel sağlık sigortası kapsamına alınarak, sağlık yardımlarından yararlanmaları sağlandı.

Huzurlu Bir Emeklilik Herkesin Hakkı

1 SSK ve Bağ-Kur'lulara Emekli İkramiyesi

Memuriyet hizmetinden sonra SSK veya BAĞ-KUR'dan emekli olanlara memuriyet hizmet süresi için ikramiye ödenmesinin şartı Emekli Sandığı'ndan emekli olmak idi. Farklı statülerde hizmetleri olanlara birleştirilmiş hizmet süreleri üzerinden aylık bağlanıyor ancak son statüleri devlet memuru olmayanlar emekli ikramiyesi alamıyordu.

Konu 3 kez Anayasa Mahkemesine gitti ve en son yapılan düzenleme ile bu konuda yaşanan mağduriyet giderildi.

Memuriyet hizmeti olup, SSK ya da Bağ-Kur emeklisi olanlara, kıdem tazminatı ödenmesi şartlarına paralel olarak emekli ikramiyesi ödenmesi sağlandı.

2 Başarılı Sporculara Aylık Bağladık

Daha önce Olimpiyat, Dünya veya Avrupa şampiyonalarında sadece ferdi olarak birinci olanlara aylık bağlanmakta iken, yaptığımız düzenleme ile bu müsabakalarda ferdi ya da takım halinde birinci, ikinci ve üçüncü olan sporcular ile bunların ölümü halinde hak sahiplerine aylık bağlanması imkanı getirildi. Ülkemizi uluslararası platformda başarıyla temsil edenlerin sosyal güvenlikleri sağlanmış oldu.

3 Geçici Köy Korucularına Aylık Bağladık

2007 yılına kadar geçici köy korucusu olarak görev yapmalarına rağmen, bu görevlerinden ayrılanların emekli aylığı alma imkanları bulunmuyordu.

2007’de yaptığımız düzenleme ile o tarihe kadar görevde olan geçici köy korucularından görevlerinden ayrılanlara, hizmetlerinden dolayı aylık bağlanması veya tazminat ödenmesi imkanı tanıdık. Vefatları durumunda da bunların dul eşleri de aynı haktan yararlandırıldı.

Geçici köy korucuları ile ilgili olarak 2012 yılında yaptığımız ikinci düzenleme ile de 2007’den önce görevden ayrılmış olanlara, vefatlarında ise dul eşlerine aylık ya da tazminat ödenmesini sağladık.

Ayrıca, geçici köy korucusu olan çocuğunun vefat etmesi nedeniyle aylık bağlanan babaya, kendisinin de köy koruculuğu görevinden dolayı aylığa hak kazanması durumunda, her iki aylığı da alabilmesi imkanı getirildi.

4 Emekli Sandığı Emeklisi Belediye Başkanlarına Makam Tazminatı

Emekli Sandığına tabi belediye başkanlığı görevi yapmış olanlara makam tazminatı verilmemekteydi.

2003 yılında yaptığımız yasal düzenlemeyle Emekli Sandığından emekli olan belediye başkanlarına makam tazminatı ödenmesi sağlandı.

5 Şeref Aylıklarını Artırdık

1005 sayılı Kanun kapsamında İstiklal Madalyası verilmiş olanlar ile Kore Savaşı ve Kıbrıs Barış Harekâtlarına katılmış gazi ve dul eşlerden sosyal güvencesi olmayanlara bağlanan aylıkların seviyesi, asgari ücret düzeyine çıkarılarak, aylıkların yükseltilmesi sağlandı.

6 Memurlara Derece İlavesi

Geçmiş yıllarda bir derece uygulamasından 657 sayılı Kanuna tabi görevde olmamaları nedeniyle yararlanamayan memur ve emeklilerine 15.01.2005 tarihinde bir derece verilerek aylıklarında iyileştirme yapıldı.

7 Kolluk güçlerine 100 TL Ödeme

Emniyet ve MİT mensupları ile çarşı ve mahalle bekçilerine, emekli olduktan sonra çalışmamaları kaydıyla her ay 100TL ek ödeme yapılması sağlandı.

8 Astsubaylara Kademe İlerlemesi

Daha önce 1. derece 4. kademeye gelemeyen, uzman jandarma ve astsubaylara, hizmet sürelerinin yeterli olması koşuluyla 1. derecenin 4. kademesine ulaşma imkânı sağlandı.

Ayrıca, görevdeyken bir üst öğrenimi bitirenlerin durumu aylıklarına yansıtılarak intibak yapıldı.

9 Bazı Görev Unvanlarının Aylıkları Artırıldı

Bakanlık teşkilatlarının yeniden yapılandırılması çerçevesinde çıkarılan kanun hükmünde kararnameler ile kariyer uzmanlarının ek gösterge ve makam tazminatından yararlandırılması sağlandı.

Vergi denetmenleri vergi müfettişi, ilköğretim müfettişleri ise il eğitim denetmeni şeklinde yeniden yapılandırıldı.

Mülki İdare Hizmetleri Sınıfında yer alan Valilerin ek gösterge rakamları ile makam ve temsil tazminatı gösterge rakamları yükseltildi.

Diyanet İşleri Başkanlığı personelinin özlük hakları yeniden düzenlendi.

Yangın ve söndürme işlerinde görevli personel ile çarşı ve mahalle bekçisi olarak görev yapan personelin hizmet sınıfı değiştirildi.

Tüm bunların sonucunda, bu unvanlara haiz emekli, dul ve yetimlerin aylıkları, getirilen düzenlemeler doğrultusunda artırıldı.

10 TSK Personeline Kadrosuzluk Tazminatı

Emeklilik hakkını elde eden ve bekleme sürelerini doldurmadan kendi isteği ile emekli olan kıdemli albayların kadrosuzluk tazminatından yararlandırılmaları sağlanarak aylıkları artırıldı.

11 Ek Göstergeleri Artırdık

Birinci sınıf mülki idare amirlerinin ek gösterge rakamları yükseltildi. Yapılan düzenleme doğrultusunda buralardan emekli olanların aylıkları da artırıldı.

12 İl İdare Kurulu Üyelerine Ek Gösterge

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nda yapılan değişikliklerle, il idare kurulu üyesi Bakanlık il müdürlerinin tamamı ile yalnızca Ankara, İstanbul ve İzmir illerindeki diğer Bakanlık İl Müdürlerinin ek göstergeleri 3600 olarak değiştirildi. Uygulama sayesinde bunların emeklilerinin aylıkları da yükseltildi.

Gurbetçilerimizi Unutmadık

STRAZBURG BULUŞMASI

1 Yurtdışı Borçlanmaları “TL” Üzerinden

1978 yılından önce yurtdışında çalışan vatandaşlarımızın çalıştıkları ülkelerin sosyal güvenlik mevzuatı ile Türkiye’deki sosyal güvenlik mevzuatı arasındaki emekli aylığına hak kazanma koşullarında farklılıklar vardı.

Bu mağduriyetin yanı sıra ve ülkemizin içinde bulunduğu döviz sıkıntısını da azaltmak amacıyla 1978 yılında dönemin hükümeti gurbetçi vatandaşlarımıza yurtdışındaki sürelerini borçlanma imkânı getirdi. 2012 yılı itibariyle yurtdışı sürelerini borçlanan gurbetçilerimizden yaklaşık 400 bini aylık hakkına kavuştu.

Aradan geçen süreç içinde bu Kanunun uygulamasında bazı sorunlar yaşandı. Yaşanan sorunların giderilmesi amacıyla yurtdışı borçlanmaları 3201 sayılı Kanunla yeniden düzenlendi ve dolar üzerinden yapılan borçlanmanın “TL” üzerinden yapılması sağlandı.

Yapılan düzenleme ile gurbetçilerimizin asgari ücret ile bunun 6,5 katı arasında diledikleri tutar üzerinden borçlanabilmelerine imkân sağlandı.

2 Bizzat Başvuru Şartını Kaldırdık

Eski uygulamada, yurtdışı borçlanması yapan vatandaşlarımızın aylık bağlanması için SGK’ya bizzat başvurması şartı aranıyordu.

Yurtdışındaki vatandaşlarımıza hem maddi külfet getiren hem de zaman kaybına neden bu uygulamaya son verildi.

Aylık bağlama taleplerinin SGK’ya posta yolu ile de gönderilebilmesi imkânı sağlanarak yaşanan mağduriyet giderildi.

3 Yeni Tarihli Yurtdışı Hizmet Belgesine Son

Yurtdışı borçlanması yapacak olan vatandaşlarımızdan, borçlanma yaptıkları tarih itibariyle yeniden düzenlenen yurtdışı hizmet belgesi istenmesi uygulamasına son verildi.

Vatandaşlarımızın ibraz ettiği belgelerin düzenlenme tarihine bakılmaksızın borçlanma işlemlerinin yapılması sağlandı.

4 Yaşam Belgesi İnternette

Bulgaristan aylıklarını SGK aracılığı ile alan emeklilerin, Bulgaristan'a iletmek üzere yılda iki kez hayatta olduklarına dair belge getirmeleri gerekiyordu.

Bu belgenin (yaşam belgesi) SGK'nın Web sayfası aracılığı ile temini sağlanarak, Bulgaristan'dan alınan aylıkların, belge teminindeki gecikme nedeniyle kesilmesinin önüne geçildi.

5 Prim Transferi **Kapsamı Genişletildi**

3201 sayılı Kanun'a göre daha önceden yalnızca 4 (a) kapsamındaki sigortalılara tanınan; yurtdışı borçlanmasına ilişkin tahakkuk edilen borçlarını İsviçre'den transfer edilen primlerinden mahsup edilmesi imkânı 4 (b) kapsamındaki sigortalılara da tanınarak, borçlanma tutarlarının transfer olunan primlerden mahsup edilmesi sağlandı.

6 Hizmeti Vatandaşın **Ayağına Götürdük**

Merkez teşkilatı tarafından yapılan tüm yurtdışı borçlanma aylıklarına ait işlemler ile Türkiye-Almanya Sosyal Güvenlik Sözleşmesi'ne ait aylık bağlama işlemleri taşraya devredilerek, hizmet vatandaşın ayağına götürüldü.

7 Ülke Temsilciliklerine Özel E-Posta

Yurtdışında yaşayan vatandaşlarımızın yurtdışı temsilciliklerimize yaptıkları başvuruların, hızlı bir şekilde sonuçlandırılması için 25 ülke temsilciliğine özel e-posta adresleri faaliyete geçirildi.

Ülkeler arası yazışmalardan kaynaklanan gecikmeler önlenerek gurbetçilerimizin işlemlerinin en kısa süre içinde sonuçlandırılması sağlandı.

8 Kimlik Numarası İle Aylık Ödeme

Almanya ve Bulgaristan ile yapılan protokollere göre, ülkemizde ikamet eden ve bu ülkelerden SGK aracılığı ile aylık alanlar için bir bilgisayar programı geliştirildi.

Vatandaşlarımızın ilgili banka şubelerine herhangi bir belge ibraz etmeksizin sadece T.C. Kimlik numarasıyla aylıklarını ilgili ülkeden gönderildiği ayda alabilmeleri sağlandı.

9 Borçlanma Yapan Aylık Sahiplerine Çalışma Hakkı

3201 sayılı Kanuna göre yurtdışı borçlanması yaparak kendilerine aylık bağlananların Türkiye’de çalışmaya başlamaları halinde aylıklarının kesilmesi uygulamasına son verildi.

Yapılan yasal düzenleme ile borçlanma yaptıktan sonra yurt içinde çalışmaya başlayanların da sosyal güvenlik destek primi ödeyerek çalışmaları ve aylıklarının kesilmemesi imkanı getirildi.

10 Soydaşlarımıza Borçlanma Hakkı

Bulgaristan’da uygulanan asimilasyon politikası nedeniyle zorunlu olarak ülkemize göç eden soydaşlarımız, varlıklarının birçoğunu Bulgaristan’da bırakmak zorunda kalmıştı.

Yasal düzenleme ile Bulgaristan göçmenlerinin Türk vatandaşı olmadan önce Bulgaristan’daki sigortalılık sürelerini borçlanma imkânı getirildi.

Borçlanma imkânıyla birlikte bu süreler ile aylık bağlanan soydaşlarımızın sosyal güvenlikleri sağlandı.

Yaklaşık 45 bin soydaşımız bu düzenleme kapsamında borçlanma hakkından yararlandı.

11 Yurtdışı Sağlık Yardımının Kapsamını Genişteltik

Almanya ile imzalanan sosyal güvenlik sözleşmesinin hastalık hükümlerinden sadece işçilerimiz ve emeklileri yararlanmaktaydı.

Üç sosyal güvenlik kurumunun SGK çatısı altında birleştirilmesiyle her üç kurumdan sağlık yardımı alanlar genel sağlık sigortası kapsamına alındı. Buna paralel olarak Alman irtibat kurumu ile anlaşmaya varılarak esnaf ve memurlarımız ile bu kapsamda emekli olanlarla bunların bakmakla yükümlü oldukları kişilerin, Türkiye-Almanya Sosyal Güvenlik Sözleşmesi'nin sağlık sigortasından yararlanması sağlandı.

Bu düzenleme ile Almanya'ya giden tüm sigortalılar ile tüm emekliler ve bunların bakmakla yükümlü oldukları kişiler sağlık yardımı hakkına kavuşmuş oldu.

Emekliye Kaliteli Hizmet

1 Sağlık Yardımı İçin Otomatik Aktivasyon

Sigortalı ve emeklilerimiz ile bunların bakmakla yükümlü olduğu kişilerin sağlık yardımlarından otomatik olarak faydalanabilmesi için Sağlık Provizyon ve Aktivasyon Sistemi uygulamaya konuldu.

Bu sayede, emekli olan vatandaşlarımız ile bakmakla yükümlü oldukları kimselerin sağlık aktivasyonları, yol masrafına katlanıp sosyal güvenlik merkezlerine gelmelerine ve kuyruklarda beklemelerine gerek kalmadan otomatik olarak açılıyor.

2 Yersiz Sağlık Giderleri Affedildi

2008 yılından önce kendi emekliliği kapsamında sağlık yardımı alması gerekirken, eşi ya da çocukları üzerinden sağlık yardımı alan emeklilere yersiz sağlık hizmeti aldığı için borç çıkartılmıştı. Yersiz sağlık giderlerinin tahsilinden vazgeçilerek, bu borçlar affedildi.

3 Bağ-Kur Emeklisine Emzirme Ödeneği

Sosyal güvenlik reformundan önce, haklarında analık sigortası uygulanmayan Bağ-Kur emeklilerine, emzirme ödeneği verilmesi sağlandı.

Düzenleme ile bağımsız çalışmalarından dolayı aylık alan kadınlar ile aylık alan erkeğin sigortalı olmayan eşinin doğum yapması halinde 89 TL tutarında ödenek verilmeye başlandı.

4 SSK ve Bağ-Kur Emeklisi Belediye Başkanlarına Tazminat

Belediye başkanlığı yapmasına rağmen SSK ve Bağ-Kur'dan emekli olan belediye başkanları, makam tazminatından yararlanamıyordu.

Bu durumdaki belediye başkanlarına, aranan şartları yerine getirmeleri kaydıyla makam tazminatı ve buna bağlı olarak temsil veya görev tazminatı verilmesi sağlandı.

SSK ve Bağ-Kur emeklisi belediye başkanlarına 2012 yılının ikinci döneminde, başkanlık yaptıkları belediyenin statüsüne göre 644 TL ile 1.718 TL arasında değişen miktarda tazminat ödendi.

5 Bağımsız Çalışanlara İş Kazası Geliri

Sosyal güvenlik reformunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra iş kazasına maruz kalan ya da meslek hastalığına tutulan Bağ-Kur'lulara sürekli iş göremezlik geliri bağlanması imkânı getirildi.

Sadece hizmet akdine tabi çalışanlar için geçerli olan sürekli iş göremezlik geliri uygulamasına bağımsız çalışanlar dâhil edilerek norm ve standart birliği sağlandı.

6 Sürekli İş Göremezlik Geliri Alan Hak Sahiplerine Gelir Bağlandı

Daha önce sürekli iş göremezlik derecesi % 50'nin altında olan ve ölüm nedeni iş kazasıyla bağlantılı olmayanların hak sahiplerine ölüm geliri bağlanmıyordu.

Sosyal güvenlik reformuyla birlikte sürekli iş göremezlik geliri alırken ölenlerin iş göremezlik derecesine bağlı kalınmadan hak sahiplerine gelir bağlanması imkânı getirildi.

7 Ölüm Aylığı Şartlarında Kolaylık Sağladık

Sosyal güvenlik reformundan önce ölüm aylığı bağlanması için memurların 10 yıllık, esnafın ise 5 yıllık hizmetlerinin olması şartı aranıyordu.

Yapılan düzenleme ile ölüm aylığı bağlanması için 1800 gün şartı yeterli görülerek sosyal güvenlik reformundan önce sigortalılığı sona erdikten sonra vefat eden esnafın hak sahiplerine askerlik borçlanması hakkı verildi ve aylık bağlanması imkânı getirildi.

8 65 Yaşın Üstündeki Anne ve Babaya Aylık Hakkı

Ölen sigortalının 65 yaşından büyük muhtaç durumda olan ana ve babasına, ölüm tarihinde sigortalıya ödenen aylığın tamamının ödenip ödenmediğine veya artan hisse bulunup bulunmadığına bakılmaksızın aylık bağlanması sağlandı.

9 İzinsiz Hacze Son Verdik

Emeklilerimizin çeşitli nedenlerle borçları karşılığında aylıklarına konulmakta olan hacizlerin, emeklilerimizi zorda bıraktığı göz önünde bulundurularak, yapılan yasal düzenlemeden sonra emeklilerimizin izni olmadan aylıklarına haciz konulamaması sağlandı.

10 Yersiz Ödemelerde Süre Sınırı

Emeklilere yersiz olarak yapıldığı tespit edilen aylıkların geri alınmasına süre sınırı getirildi.

SGK'nın hatasından kaynaklanan yersiz ödemelerde geri istenecek aylıklar 5 yıl ile sınırlandırıldı.

Eski uygulamada, emeklinin kusuru olmamasına rağmen 10 yıllık süreye ilişkin borç, emeklilerden isteniyordu.

11 Yersiz Ödemelerde Faizi Kaldırdık

SGK'nın hatalı işlemlerinden kaynaklanan yersiz aylık ödemeleri nedeniyle oluşan borçların 3 ay içinde ödenmesi halinde faizsiz ödeneceğine ilişkin uygulamada değişiklik yapıldı. Faiz alınmayacak 3 aylık süre 24 aya çıkarıldı.

Böylelikle, kendilerinden kaynaklanmayan nedenlerden dolayı faiz ödemek zorunda kalan emeklilerin mağduriyeti giderildi.

12 Zaman Aşımı Uygulaması Değiştirildi

Sosyal güvenlik reformundan önce, iş kazası ve meslek hastalıkları ile ölüm sigortasından hak kazanılan gelir ve aylıklar, beş yıl içinde istenmezse zaman aşımına uğruyordu.

Maaşlar da talep tarihinden geçerli olmak üzere ödeniyordu.

Yapılan düzenleme ile hak sahibi olmalarına rağmen, 5 yıl geçtikten sonra gelir veya aylık bağlanması talebinde bulunanlara, en fazla 5 yıl geriye gidilerek geçmiş aylıklarının ödenmesi sağlandı.

13 Tersine İntibak

Sigortalılığı 2000 yılında başlayanların malul olmaları veya vefat etmeleri durumunda bağlanan aylıkları, 2000 yılından önce aylık bağlananlara nazaran daha düşüktü.

Yapılan düzenleme ile aylık hesaplama sistemi değişti. Bunların aylıkları için de 2000 yılından önce bağlanan aylıklar için öngörülen alt sınır esas alındı ve aylıkları 2000 yılı öncesinde bağlanan aylıkların seviyesine çıkarıldı.

14 Özürlülere Kolay Emeklilik

Doğuştan veya göreve girişten önce en az % 40 oranında özürlü olan kamu görevlilerine erken emeklilik hakkı tanındı.

Ayrıca, göreve girdikten sonra çalışma gücünde % 40 ila % 59 arasında kayıp olan kamu görevlilerine de 5760 ila 6480 gün prim ödemeleri şartıyla aylık bağlanması imkânı getirildi.

Doğuştan özürlü olan veya ilk defa Bağ-Kur'a kayıt olduğu tarihten önce geçirdiği bir kaza yada hastalık sonucu çalışamaz duruma düşen Bağ-Kur'lular 25 yıl prim ödeyerek, 60 yaşında emekli olabiliyordu.

Sosyal Güvenlik Reformu ile bu durumdaki Bağ-Kur'lular için yaş şartı kaldırıldı, prim gün şartı da özürlülük derecelerine göre farklılaştırılarak daha erken emekli olmalarına imkan sağlandı.

15 Doğum Borçlanması

Sosyal Güvenlik Reformu ile doğumdan önce hizmet akdine tabi çalışması nedeniyle sigortalılığı bulunan kadın sigortalıların doğum nedeniyle çalışmadıkları sürelerinin, en çok iki doğum için ve her doğum için ikişer yıllık, toplamda 4 yıllık sürelerini borçlanarak gün sayılarını tamamlamalarına ve daha erken emekli olmalarına imkan sağlandı.

16 Özürlü Çocuğu Olan Annelere İlave Gün

Özürlü çocuğu bulunan annelerin omuzlarındaki yükü hafifletmek ve çocuklarına daha fazla vakit ayırabilmelerini sağlamak amacıyla erken emekli olabilme imkânı tanındı.

Başka birinin sürekli bakımına muhtaç derecede malul çocuğu bulunup emeklilik talebinde bulunan kadınlarımıza, 2008 yılı Ekim ayından sonra geçen prim ödeme gün sayılarının dörtte birinin prim ödeme gün sayılarına eklenmesi ve eklenen bu sürelerin emeklilik yaşından indirilmesi suretiyle daha erken emeklilik imkânı getirildi.

17 Kısmi Zamanlı Çalışanlara Erken Emeklilik

Ay içerisinde otuz günden az çalışan işçilere, primi yatmayan eksik sürelerini herhangi bir süre sınırı olmaksızın borçlanabilme imkânı getirildi.

Borçlanma imkânı ile birlikte ay içinde otuz günden az çalışanlar, diledikleri takdirde geçmişte eksik olan günlerini borçlanarak emeklilik için aranan gün sayılarını tamamlama imkânına kavuştu.

18 E- Tahsis Dönemi Başladı

Sigortalılar adına bir hakkın tayin ve tespitine esas belge niteliği taşıyan tahsis talep ve beyan taahhüt belgesinin e-devlet şifresi üzerinden Kuruma gönderilmesi uygulamasını başlattık.

Bu uygulama ile hizmet akdine tabi ya da bağımsız olarak çalışan sigortalılarımız, SGK'ya müracaat etmeden aylık bağlanması taleplerini internet üzerinden göndererek daha kısa sürede aylık bağlanması imkânına kavuştu.

20 Bağ-Kur Emeklisinin Sağlık Primi Kesintisinde Kolaylık

Bağ-Kur'dan emekli aylığı almakla birlikte Bağ-Kur sigortalılıkları süresince en az 10 yıl sağlık primi ödememiş olanların aylıklarından % 10 oranında kesinti yapılıyordu. Kesinti 10 yıllık süreyi tamamlamalarına kadar devam ediyordu.

10 yıllık sürenin hesabında sadece Bağ-Kur'a tabi sürelerin dikkate alınmasına ilişkin uygulama değiştirildi.

Diğer sosyal güvenlik kanunlara göre geçen hizmet sürelerinin de 10 yıl hesabına dâhil edilmesi sağlanarak, emeklilerimizin yaşadıkları mağduriyet giderildi.

İntibak Hayaldi Gerçek Oldu

İntibak Hayaldi Gerçek Oldu

2009'dan beri küresel mali krizin yaşandığı bazı ülkelerin sosyal güvenlik sistemlerinde geriye gidiş yaşandı.

Emeklilik yaşları yükseltilirken sosyal yardımlarda kesintilere gidildi ve emekli aylıkları sabitlendi. Böyle bir dönemde, emeklilerimizin yıllardır beklediği intibak yasasını çıkardık.

8 Mart 2012'de Resmi Gazete'de yayımlanan Kanun ile 2000 yılından önce 2,7 milyon kişiye bağlanan aylıklar yeniden hesaplandı.

2008 yılına kadar geçen sürede gerçekleşen büyüme oranlarının %75'i emekli aylıklarına yansıtıldı.

İntibak düzenlemesi ile işçi emeklilerimizden

324 bin emeklimizin aylığı 50 ilâ 100 TL,

416 bin emeklimizin aylığı 100 ilâ 150 TL,

298 bin emeklimizin aylığı 150 ilâ 200 TL,

253 bin emeklimizin aylığı 200 ilâ 250 TL,

30 bin emeklimizin aylığı ise 250 TL'nin üzerinde arttı.

Yapılan intibak sonucunda azami 342 TL'ye varan artışlar yaşanarak 2000 yılından önce bağlanan en yüksek emekli aylığı 1.900 TL'ye ulaştı.

Getirilen düzenleme ile 1/4/2002-30/06/2002 tarihleri arasında Bağ-Kur'dan aylık alan 12 bin emeklimiz de intibak kapsamına alındı. Bu emeklilerimizin aylıklarında 27 TL ila 178 TL arasında artış yapıldı.

SORULARLA İNTİBAK

1. İntibak Nedir?

Öncelikle belirtmek gerekir ki, intibak tüm emeklilerin maaşlarının artırılacağı genel bir zam değildir. Bu nedenle bütün emekliler için intibak beklemek ve talep etmek doğru değildir.

Kelime anlamı olarak intibak; uyumlaştırma anlamına gelmektedir.

Sosyal güvenlik sisteminde ise intibak; emeklilik için gerekli olan şartlardan yaş, prim ödeme süresi ve ödenen primlerin miktarı eşit olduğu halde, sırf farklı tarihlerde emekli olduğu için farklı aylık hesaplama sistemlerinden oluşan aylık farklılıklarının giderilmesidir.

Bu nedenle aylıkları arasında bu sebeplerden dolayı bir farklılık oluşmayan emekli grupları yönünden intibak uygulaması söz konusu değildir.

2. SSK'da Kaç Emekli Grubu Var?

SSK emeklileri; 1.1.1982 öncesi emekliler, 1.1.1982-31.12.1987 arası emekliler, 1987/Süper Emekliler, 1.1.1988- 31.12.1999 arası emekliler, 2000-2008 arası emekliler ve 2008 sonrası emekliler olmak üzere 6 gruba ayrılıyor.

Bu grupların kendi içindeki farklılıklar da dikkate alındığında 13 farklı emekli grubu bulunuyor.

2000 yılı öncesinde gruplara göre bazen çalışılan son 3 yıl, bazen son 5 yıl, bazen de son 10 yıllık primler esas alınarak gösterge sistemi uygulandı.

2000 yılından itibaren ise tüm çalışmaların aylık hesaplanmasında kullanıldığı ve primlerin gelişme hızı ve enflasyon(TÜFE) ile güncellendiği bir sisteme geçildi.

Her bir dönemde farklı bir sistemde hesaplanan aylıklar arasında doğal olarak farklılıklar oluştu.

Bu farklılıklar nedeniyle, emeklilerimiz yönünden intibak talepleri gündeme geldi.

3. SSK Tarım Emeklileri Neden İntibaka Dâhil Edilmedi?

2925 sayılı Kanuna tabi olan ve kamuoyunda SSK tarım olarak bilinen sigortalılar ayda 15 gün, yılda da 180 gün karşılığında asgari ücret üzerinden prim ödemekte ve 3600 günle emekli olmaktadır.

SSK tarım aylıkları 2000 yılından önce gösterge tablosundan bağlanmakta olup, en düşük aylık bağlama oranları % 60'tır.

Gösterge sistemi nedeniyle tarım aylıkları en düşük gösterge ile en düşük aylık bağlama oranı olan % 60 esas alınarak hesaplandığından, 2000 öncesi bağlanan en düşük tarım aylığının 2012 Aralık dönemi itibariyle karşılığı ek ödeme dâhil 798 TL'dir.

2000 yılından sonraki süreler için aylıklar güncelleme esasına göre hesaplanmaya başlanmıştır.

Bu yönden değerlendirildiğinde 2000 yılı öncesi tarım emekli aylıkları yönünden bir eşitsizlik ve 2000 öncesinde emekli olanlar aleyhine bir durum söz konusu değildir.

Ayrıca yapılan seyyanen zamlar nedeniyle bu grubun aylıklarında 2002-2012 arasında nominal olarak % 269, reel olarak ta % 51 artış gerçekleşti.

4. BAĞ-KUR Esnaf Emeklileri Neden İntibaka Dâhil Edilmedi?

Bağ-Kur'da 2008 yılına kadar basamak sistemi uygulandı.

Bağ-Kur'da gerek 2008'e kadar basamak sisteminin devam etmesi, gerekse 01.07.2003 tarihinden sonra bağlanan bütün aylıkların 01.07.2003 tarihinde yürürlükte bulunan gelir tablosuna göre hesaplanması nedeniyle aylıklar arasında önemli bir farklılaşma oluşmadı.

Bu nedenle bu grubun intibaka dâhil edilmesi mümkün olmadı.

Ancak yaptığımız incelemede; ödenecek primlerin de fazla artmamasını sağlamak için gelir tablosu artışlarının yıllık olarak değil de ikiye bölünerek yapıldığı 01.04.2002 tarihli gelir tablosundan emekli olan yaklaşık 12 bin kişi yönünden bir dengesizlik olduğu fark edildi.

Bu nedenle, yapılan intibak çalışmasının kapsamına 01.04.2002-30.06.2002 tarihleri arasında 01.04.2002 tarihinde yürürlükte bulunan gelir tablosundan emekli olanlarda dâhil edildi.

Bu kişilerin aylık seviyelerinde de aradaki farklılığı telafi edecek bir iyileşme sağlandı. Bu da eşitsizliğe karşı hassasiyetimizin bir göstergesidir.

5. BAĞ-KUR Tarım Emeklileri Neden İntibaka Dâhil Edilmedi?

İntibak ihtiyacı, aylık bağlama sistemlerinin değıştirilmesinin sonucu, aylıkların farklılaşmasından ortaya çıkmaktadır.

Oysa Bağ-Kur tarım aylıklarında çok önemli bir sistem değışikliğine gidilmemiş ve 2008 yılına kadar aynı basamak sistemi uygulanmaya devam etmiştir.

Bu nedenle de bu aylıklar yönünden bir intibak ihtiyacı bulunmamaktadır.

Ayrıca seyyanen yapılan zamlar sayesinde 2002-2012 yılları arasında bu grubun asgari aylıklarında nominal olarak % 712, reel olarak ta % 231 artış gerçekleşmiştir.

6. Memur Emeklileri Neden İntibaka Dâhil Edilmedi?

Şu anda emekli grupları içerisinde aylık genel seviyesinin en iyi olduğu grup memur emeklileridir.

Memur emeklilerinin aylıkları unvanlarına, kıdemlerine ve ek göstergelerine göre hesaplanıyor.

Dolayısıyla bu şartları aynı olan memurların aylıkları arasında bir farklılık bulunmuyor.

Eş düzeydeki bir memura yapılan iyileştirme, kişi emekli olsa bile mutlaka ona yansıtılıyor.

1999 yılında emekli olan müdür ile 2010 yılında emekli olan müdür arasında kıdemleri eşit ise aylık farkı bulunmuyor.

Bu nedenle bu grup için intibak şartları oluşmamıştır.

7. İntibakta Aylıklar Nasıl Hesaplandı?

İntibak yönteminde; 2000 öncesi SSK emeklilerinin mevcut gösterge rakamlarında herhangi bir değişiklik yapmadan gösterge sistemine göre alt sınır aylığı uygulamadan 1999 Aralık ayı için aylıkları hesaplandı.

Hesaplanan aylıklar, 2000 yılından 2008 yılına kadarki yıllık TÜFE'nin tamamı ve gelişme hızının % 75'i ile çarpılarak 2008 Ocak ayına uyumlulaştırıldı.

2008 Ocak ayından intibak düzenlemesinin yürürlüğe gireceği 2013 Ocak ayına kadar da aylıklara yapılan artış oranları yansıtıldı.

Ödenmekte olan mevcut aylıklar ile intibak sonucu hesaplanan aylıklar mukayese edilerek, yüksek olan aylık sigortalıya ödenecek.

Bu yöntemle 2000 öncesi emeklilerin de refahtan pay alması sağlandı.

8. Gelişme Hızının Neden Tamamı Değil de % 75'i Verildi?

2000 sonrası emekliler hangi yıl emekli olmuşlar ise kısmi aylıkları o yıla kadar gelişme hızının tamamından faydalanmaktadır.

İntibakta ise 2000 öncesi emeklilerin 1999 yılında hesaplanan aylıkları 2008 yılına kadar gelişme hızının %75'inden faydalandırılacaktır.

Örneğin; 2004 yılında emekli olan emekli sadece 2000, 2001,2002 ve 2003 yıllarının gelişme hızından faydalanmaktadır.

Oysa intibakta 2000 öncesi emekliler 2008 yılına kadar geçen bütün yılların yani 8 yılın gelişme hızının %75'inden faydalanacaktır.

Gelişme hızının tamamının verilmesi halinde, 3600 günden ve asgariden prim yatıranların aylıklarında bile artış meydana gelecekti.

Bu durumda zaten sistem tarafından alt sınır aylığı uygulanarak desteklenmiş olan aylıklar bir kez daha desteklenerek artırılacak, bu da 2000 öncesi alt sınırdan aylık alanlar ile 2000 sonrası alt sınırdan aylık alanlar arasında 2000 öncesi lehine yeni bir dengesizlik oluşturacaktı.

9. İntibak Kapsamı Niçin 2000 Yılı Öncesinde Emekli Olanlar ile Sınırlı Tutuldu?

SSK emekli aylıkları arasındaki farklılaşmanın nedeni aylık hesaplama sisteminde yıllar içinde yapılan değişikliklerdir. Bu kapsamda en köklü değişiklik 2000 yılında 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu ile yapıldı.

2000 yılına kadar uygulanan, çalışmaların sadece son 5 veya 10 yılının dikkate alındığı gösterge sistemi terk edilerek, sigortalıların bütün çalışma hayatı boyunca ödediği primlerin dikkate alındığı ve primlerin TÜFE ve gelişme hızının tamamı ile güncellendiği bir sisteme geçildi.

2000 yılından önce çalışması olup, 2000 yılından sonra emekli olanlara ise gösterge ve 4447 sayılı Kanunla gelen sistemin birleşmesinden ortaya çıkan karma sistemde aylık hesaplanmaktadır.

2000 sonrası sistemde, 2000 öncesi çalışmalara ait kısmi aylık ile 2000

sonrası ödenen primler, aylık bağlama tarihine kadar TÜFE ve gelişme hızının %100'ü ile güncelleniyordu.

2000 öncesi bağlanan aylıklar ise sadece aylık artışlarıyla artırılıyor ve gelişme hızından faydalandırılmıyordu.

Bu durum 2000 öncesi ve sonrası emekli aylıkları arasında bariz bir farklılaşma oluşturdu.

Getirilen sistemle, 2000 öncesi emeklilerden sistem tarafından desteklenmeden kendi çalışmalarıyla aylığa hak kazananlara, büyümeden pay verilmektedir.

Sorunun büyüğü ve önemli kısmı bu döneme ait olduğundan yapılan düzenleme 2000 öncesi emekli olanlar ile sınırlı tutulmuştur.

10. İntibak Artışından Neden 2000 Öncesi Aylık Alanların Tamamı Yararlanamadı?

İntibak düzenlemesi bir zam değildir. Bu nedenle de bütün aylıkların kayıtsız ve şartsız artması gibi bir durum da söz konusu değildir.

2000 yılından önce emekli olup aylık alan yaklaşık 2,7 milyon kişi bulunmaktadır. Gelişme hızının %75'inin uygulanması suretiyle yapılacak intibaktan emeklilerimizin %70'i faydalanacaktır.

Ancak, bu faydalananların %75'i yaşlılık aylığı almaktadır. Yaşlılık aylığı alanların ise % 88'i artıştan faydalanacaktır.

Kapsam dışında kalan %30 'un %76'sı ölüm aylığı alan hak sahipleri ile malullük aylığı alanlardır.

Malullük aylıkları 1800 gün, ölüm aylıkları ise 900 gün veya 1800 gün üzerinden bağlanıyor. Bu aylıklar, çok düşük gün sayıları ile bağlanan ve sistem tarafından daha önce desteklenmiş aylıklardır.

Kapsam dışında kalanlar çok düşük primler ödeyerek 5000 günün altındaki yaşlılık aylığı alanlar ile malullük ve ölüm aylığı alanlardır.

Bunlar yönünden de zaten 2000 öncesi ve sonrası arasında bir farklılaşma dolayısıyla bir intibak ihtiyacı bulunmuyor.

Burada esas alınması gereken yaşlılık aylıklarıdır ki, bunların %88'i artıştan faydalandırılmıştır.

11.İntibaktan Süper Emekliler Nasıl Faydalanacak?

1987 yılında 1400 göstergeden emekli aylığı alanlara 5000 göstergeye kadar gösterge satın alma hakkı verildi. Bu haktan yaklaşık 63 bin kişi faydalandı.

Bugün itibariyle bu kapsamda aylık alan 39 bin kişi bulunuyor. Ancak 1987 yılında süper emeklilik ile ilgili yapılan düzenlemenin Anayasa Mahkemesi tarafından eşitliğe aykırı bulunarak iptal edilmesi nedeniyle, bu gruptakilerin aylıkları dondurulmuştur.

Bu grupta yer alan kişiler üst göstergelerden aylık aldıkları için bunlar da söz konusu intibak artışlarından yüksek oranlarda faydalanacaktır.

12. İntibakta Hesaplanan En Düşük ve En Yüksek Artış Miktarı İle Katlanılacak Maliyet Tutarı Nedir?

İntibak sonucu artışlar 1 TL den başlayıp, 2013 Ocak ayında enflasyon tahminine göre 342 TL'ye kadar çıkmaktadır. En yüksek artış miktarı oransal olarak % 22,3'e tekabül etmektedir.

Asgariden prim yatıranlar ve göstergesi asgari olanlar için artışlar prim gün sayısı 5240 günden itibaren başlayacak ve artarak devam edecektir.

Artış miktarları ödenen prim miktarı ve prim gün sayısına göre belirlenmekte olup, sistemde çok kalan ve sisteme çok katkı veren ve

dolayısıyla göstergesi ve aylık bağlama oranı yüksek olanlar yüksek artış alacaktır.

Bu bir zam olmadığından düşük aylık alanlara yüksek, yüksek aylık alanlara düşük artış verilmesi gibi bir düşünce burada söz konusu değildir. O zaman hakkı olana hakkı teslim edilmemiş olur.

ÖRNEK GÜN VE GÖSTERGELERE GÖRE İNTİBAK FARKI

Gün Sayısı	Gösterge Değeri					
	9475	9860	10175	10225	12925	15175
3600	-	-	-	-	85 TL	125 TL
5000	-	21 TL	46 TL	49 TL	135 TL	159 TL
6000	40 TL	74 TL	100 TL	103 TL	157 TL	185 TL
7400	116 TL	128 TL	138 TL	139 TL	191 TL	225 TL
9000	141 TL	154 TL	165 TL	166 TL	226 TL	263 TL

13. Malullük ve Ölüm Aylıklarında Aylık Bağlama Oranı Niçin % 60 Olarak Alındı?

Gösterge sisteminde malullük ve ölüm sigortasında, riskin niteliğinden dolayı daha düşük prim ödeme gün sayıları karşılığında aylık bağlanmakta ve aylık bağlama oranları gün ve yaş koşullarından kısmen bağımsız olarak belirlenmektedir.

Nitekim gösterge sisteminde malullük sigortasında aylık bağlama oranı % 70 olup günden ve yaştan artırım ve indirim yapılmamaktadır.

Ölüm sigortasında sigortalının 5000 günden eksik günleri için indirim yapılmamakta, ancak gün ve yaştan dolayı aylık bağlama oranları artırılmaktadır.

2000 yılından sonra getirilen aylık bağlama sistemlerinde de ölüm ve malullük sigortasında benzer düzenlemeler yapılmıştır.

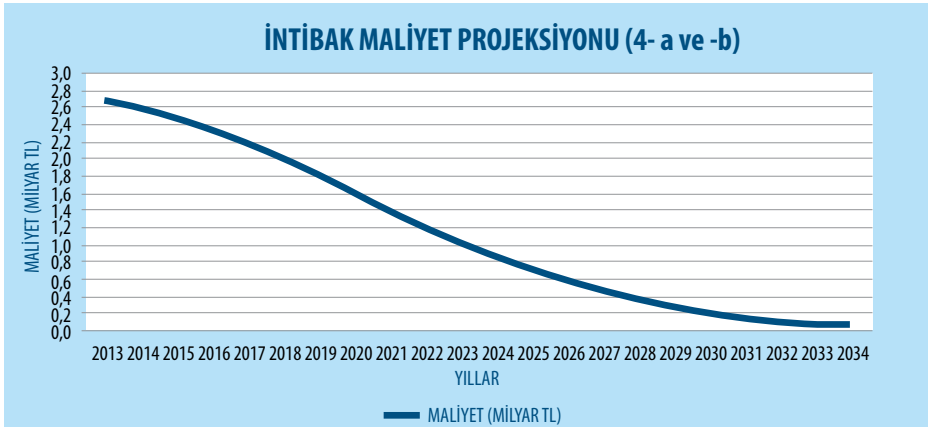
Bu iki sigorta kolundan bağlanan aylıkların %70 aylık bağlama oranı ile hesaplanması halinde asgariden bağlanan aylıklarda yaklaşık 100 TL artış meydana gelmekte, 2000 öncesi ve sonrası asgariden bağlanan malullük aylıklarında eşitsizlik olmaktadır.

14. İntibak Sonucu Hesaplanan Maliyet Tutarı Nedir?

1,9 milyon emeklimizin aylıklarında artış getiren intibak düzenlemesinin 2013 yılı maliyeti 2,7 milyar TL'dir.

Söz konusu maliyetin uzun dönemli projeksiyona göre ek maliyetin önümüzdeki 20 yıl için 25 milyar TL olacağı öngörülmektedir. Diğer bir ifade ile intibak iyileştirmesinden doğan ek maliyetin giderilmesi için 2034 yılına kadar 25 milyar TL ilave ödeme yapılacaktır.

Yıllara Göre İntibak Maliyeti

YILLAR	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2013-2034 TOPLAM (Milyar TL)
Maliyet (Milyar TL)	2.7	2.6	2.5	2.3	2.2	2.0	1.8	1.6	1.4	1.2	1.0	
YILLAR	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	
Maliyet (Milyar TL)	0.9	0.7	0.6	0.4	0.3	0.3	0.2	0.1	0.1	0.1	0.1	25.1

15. İntibak Çalışmaları Kapsamında Neler Yapıldı?

İntibak çalışmaları çerçevesinde, 2 milyon 564 bin dosya arşivlerden indirilerek tek tek incelendi.

Eski yıllarda bağlanan aylıkların hesaplanmasına ilişkin bilgiler bilgisayar ortamında olmadığından, intibak hesaplamasına esas verilerin dosyaları incelenerek bilgisayara aktarımı sağlandı.

16. İntibak Farkları Ne Zaman Ödenecek?

İntibak düzenlemesine ilişkin Kanun 1 Mart 2012 tarihinde kabul edilmiş ve yürürlük tarihi 2013 Ocak ayı olarak öngörülmüştür.

Bu nedenle, intibak farkları 2013 Ocak ayından itibaren ödenmeye başlayacak. Birikmiş intibak farkı ödemesi söz konusu olmayacak.

T.C. ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI-2012

Ücretsizdir, para ile satılamaz.